

MEDIUM

INFORMAČNO-ODBORNÝ ŠTVRTROČNÍK PRE OBLASŤ FARMÁCIE A VETERINÁRNEJ MEDICÍNY

MED-ART

03 / 2017

eRecept

– nová služba pre lekárne

Slovenská lekárnická komora
iniciátor zmeny vnímania
verejného lekárstva

MED EXPO NITRA 2017

Slovenský farmaceutický
veľtrh s medzinárodnou
účasťou

a IV. Zoborské lekárnické dni

23. september 2017, Výstavisko Agrokomplex Nitra

prvé „verejné vypočutie“

európska lieková agentúra
verejne hodnotí riziká liekov

Informácie o nových
liekoch a produktoch
pre lekárne

Servisné informácie
a aktivity spoločnosti
MED-ART

Informácie
o odborných
podujatiach

Odborné články
z oblasti farmácie
a medicíny

NOVINKY od NATURVITY

v sortimente MED-ARTu

ANTISTRES NATURVITA

upokojuje pri strese

- 1 kapsula obsahuje:
- Valeriána lekárska extrakt 20 : 1 (12,5 mg)
 - Vítania uspávajúca extrakt 1,5% (250 mg)
 - Rozchodnica ružová extrakt 4% rosavinu (50 mg)

Balenie obsahuje 60 kapsúl

VINUM

1 tableta obsahuje:

- Sušený extrakt z hroznových šupiek (100 mg)
- Rutín (20 mg)
- Komplex bioflavonoidov z citrusových plodov (5 mg)
- Vitamín C (15 mg)

Balenie obsahuje 60 tabliet

ECHINACEA 500 plus

pre posilnenie imunity

1 kapsula obsahuje:

- Echinacea purpurová extrakt 6 : 1 (42 mg)
- Leskokôrka lesklá (reishi) extrakt 20 : 1 (200 mg)
- Vitamín C (100 mg)
- Zinok (6 mg)

Balenie obsahuje 60 kapsúl

HORČÍK + B6

prispieva k zníženiu vyčerpania a únavy

- 1 tableta obsahuje:
- Horčík (60 mg)
 - Vitamín B6 (3 mg)

Balenie obsahuje 60 tabliet

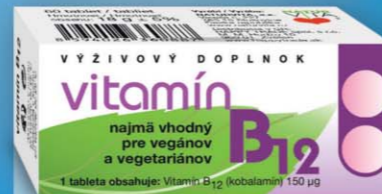

EXTRA C 500

s postupným uvoľňovaním vitamínu C – 500 mg

- 1 kapsula obsahuje:
- Vitamín C (500 mg)

Balenie obsahuje 90 kapsúl

VITAMÍN B12

vhodný najmä pre vegánov a vegetariánov

- 1 tableta obsahuje:
- Vitamín B12 (kobalamín) (150 µg)

Balenie obsahuje 60 tabliet

MED-ART

z čísla vyberáme

6 KRÁSA DUŠE BOLA V MED-ARTE HODNOTENÁ A OCENENÁ AJ TENTO ROK

V tomto roku sme ocenili tridsať zamestnancov Cenou srdca sv. Medarda a okrem nefinančnej odmeny každý ocenený obdržal z rúk PharmDr. Holeca aj finančný bonus v hodnote 150 eur.

13 FUTBALOVÝ TURNAJ SENI CUP 2017

Čoraz obľúbenejší charitatívny futbalový turnaj Seni Cup pre hráčov s mentálnym postihnutím začal tento rok písať už svoju druhú dekádu. Jedenásty ročník patril medzi tie najvydarenejšie v celej histórii turnaja. Prekrásna Žiarska dolina sa v druhej polovici mája opäť zaplnila množstvom dobre naladených ľudí a pozitívnu energiou, ktorú sem so sebou priniesli.

27 ZÁSADY SPRÁVNEHO UŽÍVANIA ANTIBIOTÍK

Infekčné ochorenia patria medzi najvýznamnejšie humánne ochorenia, ktorých smrtiaci potenciál sa v priebehu 20. storočia výrazne znížil. Prispel k tomu vývoj antiinfekčných liekov proti baktériám, vírusom, hubám a parazitom. V neposlednom rade prispela k výrazne lepšej situácii aj včasná diagnostika, očkovanie a globálne opatrenia.

30 HOMOCYSTEÍN – TICHÝ ZABIJAK?

Posledné roky sa na laických aj odborných fórach už notoricky často skloňujú ochorenia ciev a ich príčiny. Medzi už zdantriválne rizikové faktory sú bežne zaraďované činitele ako nízka pohyblivosť populácie, príliš veľa „nezdravých“ tukov v potrave, nedodržiavanie pitného režimu a nadváha. V poslednom období sa spomína ako významný rizikový faktor týchto ochorení aj zvýšená hladina aminokyseliny homocysteín (Hcy) v krvi a jej negatívny dopad na stav vnútornej výstelky ciev.

36 DIESEL JE NA ZAČIATKU SVOJHO KONCA... JÚL 2017 AKO DÔKAZ

Posledné týždne priniesli najvýznamnejšie správy a novinky pre elektromobilitu za veľmi dlhé obdobie. Ich hlavný odkaz je, že obdobie dominancie vozidiel na spaľovaci pohon sa končí a elektrická doprava bez emisií je na najlepšej ceste ich nahradiť. Tento proces práve prebieha.

Publikované články vyjadrujú názory autorov, a preto nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie a vydavateľa. Nevyžiadané rukopisy a obrazový materiál nevraciam. Kopírovanie, znovupublikovanie alebo rozširovanie ktorejkoľvek časti časopisu sa povoľuje výhradne so súhlasom vydavateľa. Redakcia nezodpovedá za obsah a pravdivosť jednotlivých inzerátov.

www.med-art.sk NEPREDAJNÉ

■ vydavateľ/redakcia: MED-ART, spol. s r. o., Hornočermánska 4, 949 01 Nitra, e-mail: sekretariat@med-art.sk, tel.: 037/77 53 702, fax: 037/65 13 790 ■ Časopis MEDIUM je vydávaný za aktívnej pomoci vedenia spoločnosti MED-ART, spol. s r. o.: PharmDr. Ján Holec, Mgr. Hilda Némethová, Ing. Jana Machalová, MVDr. Rudolf Andraško ■ redakcia: šéfredaktorka: Beáta Račeková ■ redakčná rada: PharmDr. Petra Haár Némethová, Ing. Zlatica Látečková, Mgr. Katarína Miháliková ■ vizuálna koncepcia a layout: APEL, spol. s r. o., Nitra, www.apel.sk ■ distribúcia: prostredníctvom obchodných zástupcov, vodičov a poštových zásielok zabezpečuje MED-ART, spol. s r. o.

Dováža: HAPPY TRADE spol. s r.o., M. M. Hodžu 10, 960 01 Zvolen, www.happytrade.sk
Vyrába: NATURVITA a.s., Veselá 227, 763 15 Slušovice, Česká republika, www.naturvita.cz

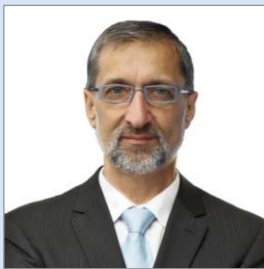
Chvíľu to trvalo, ale napokon sa to znovu stáva nevyhnutným!
V našom rezorte sa uvažuje o zmene!

Bude to bolieť... i nás?

Každý dom, aj keď stojí na pevných základoch, má drobné pukliny. Tak je to i s našou farmáciou a lekárstvom. Nechýbajú pukliny, ktoré sa tvoria so stále sa meniacimi podmienkami. Tak ako sa neustále staráme o svoj dom, neprestajne sa musíme starať i o našu farmaceutickú profesiu. Mala by byť tiež systematicky opravovaná, teda reformovaná. Nik z nás a ani žiadny iný rezort sa nemôže cítiť ako nemenná skala.

Všetci sme malým kameňom v základoch domu – spoločnosti, kde je každý malý kameňok potrebný. I ja ako jeden z kameňov farmácie sa pripájam k diskusi o regulácii lekární. Ako lekárníkovi mi záleží na tom, aby lekáreň bola v správnych rukách. Naše povolanie musí zostať istotou pre pacientov.

Celkový počet lekární v posledných 10 rokoch narastal, tento nárast je však výrazne ovplyvnený prudkým rastom sietí lekární a virtuálnych združení. Do budúcnosti predpokladám konsolidáciu celkového počtu lekární s postupnou redukciami a spájaním do zmysluplných celkov – sietí. Som za liberalizáciu, to áno, ale s pravidlami. Súčasné samostatné lekáreň nie sú schopné sieťam konkurovať. To sa negatívne odráža na poskytovaní lekárenskej starostlivosti. Profesia lekárnika je degradovaná na obchodnú činnosť. Obchodný zisk sa bez vplyvu lekárnika stavia nad morálne a kvalifikačné predpoklady.

PharmDr. Ján HOLEC
generálny riaditeľ MED-ART, spol. s r. o.

Podľa môjho názoru by zavedenie prísnejšej regulácie navrátilo lekárnictvu zdravotnícky charakter. Obchodný charakter by nebol v popredí. Existujúce lekáreň by získali silnú obchodnú a konkurenčnú výhodu tým, že by lekáreň boli geograficky regulované s ohľadom na demografický vývoj v príslušnej lokalite.

Nám – dodávateľom, distribútorom a výrobcami liečiv by ubudla starosť neustáleho sledovania, či sa súčasný majiteľ lekární – dlžníci nechcú transformovať na inú obchodnú spoločnosť, teda papierovo meniť na novú nezačlenenú lekáreň. Prípadne či majiteľ postrehne, že jeho lekáreň sa už dostáva do červených čísel, lebo neznižil fixné náklady a neprepustil personál z dôvodu zníženia obratu.

V súčasnej situácii celý distribučný reťazec liečiv neustále riskuje. Dodávame lieky v hodnote desiatok tisíc eur do lekární, pričom v niektorých prípadoch len nejasne tušíme, kto je ich skutočným vlastníkom a len matne predpokladáme jej finančnú výkonnosť. Preto vítam toto obdobie, kedy znovu začíname rozhovory o otvorení nových lekární a ich následnom združovaní pod spoločné nákupné spoločnosti. Podobné diskusie sa vedú vo viacerých štátoch EÚ.

Veď ďalším dôsledkom trendu liberalizácie lekárnictva sa mnohé múdre vlády v spolupráci so stavovskými organizáciami snažia vlastníctvo lekární obmedziť na osoby s príslušným vzdelaním. Áno, sú tu aj pozitíva liberalizácie lekárnictva: konkurenčné ceny, kratšie čakacie lehoty, dlhšie otváracie hodiny či širší výber lekární. Tlak trhu na znižovanie cien.

Aj pre tieto argumenty sú demografické kritériá znovu na pulze dňa. Dostanú sa do čítania a legislatívneho návrhu, alebo ich naši poslanci odkopnú s tým, že to nie je európske? Uvidíme, či naši poslanci pochopia, čo im my, odborníci vo farmácii, hovoríme. Čo myslíte, ako sa začne kampaňovať? Bude sa v skutočnosti hľadať účinný liek na finančné zdravie lekární? Nastane „zmena v myslení“?

Ak zmenu v myslení neprijmeme my sami, tak zvonku žiadna nepríde. Týka sa to nás lekárníkov, nás podnikateľov, nás kolegov. V prvom rade je potrebné sa na zmenu pripraviť. Veď zajtra bude všetko ešte ťažšie. Žijeme v dobe informácií a poznatkov, kedy je najväčším bohatstvom skúsený človek. Taký človek, ktorý vie pripustiť zmenu v zabehnutom štýle života, aby umožnil aj ostatným meniť sa. Musíme si denne uvedomovať, čo chceme dosiahnuť, ale takisto by sme mali brať ohľad na to, čo chcú dosiahnuť iní. Neexistuje žiadna zmena bez uvedomenia si zmeny.

Týmto úvodníkom aj ja ponúkam priestor svojim kolegom, manažérom na uvažovanie nad zmenou o demografických kritériách, aby mohli svoje „za“ či „proti“ slobodne vyjadriť. Prišiel čas na odsúhlasenie či odmietnutie zmeny. Tak ako piesok v mori, aj každé rozhodnutie je dôležité. My, starší, musíme vysvetľovať mladým, prečo sme kedysi prijali svoje rozhodnutia. Je to dôležité, lebo to formuje kultúru podnikania, firmy, lekárnictva a napokon i samotnej rodiny.

Dokážeme to urobiť? Tak to urobíme! Zmena znamená opustiť svoj komfort, pretože zmena v podnikaní niekedy vyžaduje urobiť presuny pozícií, aby vznikol priestor pre nové línie. Zodpovednosť a odvaha lekárníkov-podnikateľov je pre podnikanie vo farmácii dosť podstatná.

Rovnako dôležitá je i dôstojnosť lekárnika. My, starší, ktorí sme už na vrchole kariéry, chceme úprimne slúžiť skúsenosťou ostatným. Pripustiť zmenu u seba je určitou pokorou, ktorá nás privádza k rozpoznaní svojich chýb... Čím som starší, tým som k všetkým otvorenejší. Čím som starší, tým viac sa vyzliekam a vpúšťam ľudí ešte viac do svojho myslenia, aby spoznali moje chyby a poučili sa z nich.

Verím, že duchovná sila a skúsenosť starších je kľúčom k rastu. Dary, ktoré sme od Boha dostali, nemáme skrývať pred svetom, máme ich spoločne rozvíjať. Ako lekárnici buď budeme veľkolepo ponížení, alebo zvíťazí zdravý rozum a lekárnictvo sa nám pod rukami nerozpadne.

Zamyslenie na záver: Tých, ktorých kvalifikácia je vyhľadávaná, je primálo, tých bez kvalifikácie je priveľa. Kto zvíťazí?...

Jasná hostila

medicínsko-technických pracovníkov

V rámci celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov spoločnosť MED-ART organizuje viacero vzdelávacích seminárov a zameriava sa jednak na lekárníkov, ale aj na medicínsko-technických pracovníkov, ktorí sú rovnako dôležitou súčasťou vybraného odvetvia.

Práve 3. jún 2017 patril im v našom podaní, kedy sme pre nich zorganizovali seminár v Hoteli Družba v Jasnej v spolupráci so Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov hodnotený 4 kreditmi. Návštevníkom sa predstavili Patrik Havrda s prednáškou Muskuloskeletárne poranenia a ich liečba pomocou P.R.I.C.E terapie, Mgr. Zuzana Hollá so Zdravotnou a športovou kompresiou, Janka Dudová, Mgr. Barbora Kovariková a Edita Jahja s prednáškou Prevencia a liečba dekubitov, MUDr. Viliam Bugáň s PAO – periférne artériové ochorenie a Michal Jura zaujal prednáškou Zdravotné a kompresívne novinky.

Prostredie a počasie v Jasnej poskytlo výborný priestor na ľahkú turistiku, prípadne výstup na Chopok, ktorý sme s niekoľkými účastníkmi absolvovali. Za zmienku tiež stojí sprievodný program, pri ktorom sme v piatok na chvíľu stratili dych vďaka vzdušnému akrobatickému vystúpeniu a v sobotu sme potešili naše chuťové bunky, oči a uši pri slovenskom večeri. Seminár hodnotíme na výbornú a už teraz sa tešíme na ďalší.

požívame vás na

MED EXPO
NITRA
2017

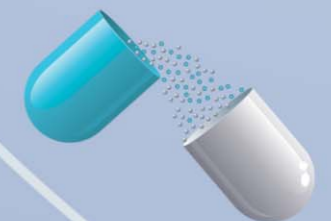
Slovenský farmaceutický
veľtrh s medzinárodnou
účasťou

a
**IV. Zoborské
lekárnické dni**

23. september 2017
Výstaviisko Agrokomplex Nitra

Nepremeškajte možnosť byť súčasťou tohto odborného seminára, pretože sú pre vás pripravené odborné prednášky s prednášajúcimi z Ruska, Portugalska a Českej republiky, ďalej aktivity Slovenskej Lekárnickej komory a Slovenského spolku študentov farmácie, novinky z oblasti legislatívy a informačných technológií a okrem toho bohatý sprievodný program aj pre tých najmenších.

Prihlásiť sa môžete
prostredníctvom e-mailu
seminare@med-art.sk alebo
telefonicky na čísle 037/ 77 53 278.

krása duše

bola v MED-ARTe hodnotená a ocenená aj tento rok

Sv. Medard – patrón spoločnosti MED-ART. Narodil sa v Salency v Pikardii na severe Francúzska asi v roku 457 v šľachtickej rodine. Školu navštevoval v blízkom kláštore a neskôr vysokú školu v meste Tournai. Keď mal tridsať rokov, bol vysvätený za kňaza. Okolo roku 530 sa stal biskupom v meste Noyon. Jeho zásluhou stúplo dodržiavanie mravnosti najmä medzi mládežou. Zomrel 8. júna približne v roku 540. Na počesť jeho cnostného života sa stal 8. jún sviatkom sv. Medarda.

PRESTÍŽNE OCENENIE „CENA SRDCA SV. MEDARDA“ 2017

Medard už od detstva prejavoval súcit a milosrdnú lásku. Prejavy dobrotnosti ho sprevádzali po celý život a traduje sa, že svojou láskou odzbrojoval aj skutočných zločincov. Zlodejov často obdarovával tým, o čo ho chceli okradnúť. Svoje milosrdenstvo prejavil napríklad aj voči tomu, čo zatúžil po obsahu jeho včelína a oslobodil ho od útoku včiel. Ako muž s citom pre morálnu výchovu dokonca dokázal presvedčiť vojaka francúzskeho kráľa Chlotara, aby vrátili korisť, ktorú počas vojny nahromadili pri plienení dobytého územia. Otec jeho štedrosť schvaľoval a bol rád, že Medard má citlivé srdce voči blízkym.

Medard usiloval o cnostný život svojho ľudu. Zaviedol napríklad „slávnosť ruží“ s vyhlásením najcnostnejšej panny, ktorej potom prináležal titul „ružová kráľovná“, pričom hodnotená bola krása duše...

Bohatosť tejto tradície je stále aktuálna a od roku 2016 oživovaná aj v obchodnej spoločnosti MED-ART. Podľa príkladu nášho patróna každý rok, symbolicky k dátumu 8. júna, vyhlasujeme prestížne ocenenie „Cena srdca sv. Medarda“ a oceňujeme spomedzi seba kolegov, ktorí majú výnimočné vlastnosti – vynikajú dôvtipom, ľudským prístupom, sú zodpovední, šíria pozitívnu energiu na pracovisku, vedia motivovať ľudí okolo seba, majú citlivé srdce a pochopenie pre iných.

„Týmto ocenením chceme poukázať na dobro skryté v ľuďoch, aby sa zamestnanci firmy v búrke sveta neutopili a v ťažkostiach, ktoré prináša dnešná doba, nestratili. Aby kráčali s odvahou za svojimi cieľmi, dokázali spoločne komunikovať, mali srdcia otvorené pre iných, pomáhali okoliu bez očakávania vďačnosti, delili sa o svoje radosti i starosti, mali vzájomnú úctu a krivdy si dokázali navzájom odpustiť. Práve sv. Medard nám je toho vzorom,“ objasňuje poslanstvo a odkaz sv. Medarda zakladateľ firemnej myšlienky PharmDr. Ján Holec.

V tomto roku sme ocenili tridsať zamestnancov a okrem nefinančnej odmeny každý ocenený obdržal z rúk PharmDr. Holeca aj finančný bonus v hodnote 150 eur.

To, že sme si vybrali spomedzi seba naozaj tých „najsrdčejších“ kolegov, dokazujú aj ich skutky, ktoré prerástli rámec našej firmy. Je nám cťou sa s vami aspoň o jeden z nich podeliť:

VÝNIMOČNÉ OCENENIE, VÝNIMOČNÉ SKUTKY

Pomoc pre Sofinku

Čo znamená pre mňa cena srdca sv. Medarda? Je to krásne ocenenie, pri ktorom nám naša firma MED-ART dáva možnosť vybrať jedného člena pracovného tímu, ktorého si vážime nielen pre jeho dobré srdiečko, ale aj pre jeho otvorenosť, skromnosť či schopnosť pomôcť... Tento rok dostal každý z nich okrem prestížneho ocenenia aj finančnú odmenu vo výške 150 eur. Aj oddelenie telemarketingu má tento rok víťaza a je ním, rovnako ako aj minulý rok, Lucka Antošová Jančovičová. Možno si poviete, čo je na tom zvláštne, veď každé oddelenie má svojho oceneného. To je síce pravda, ale práve pri Lucke je možné povedať, že toto uznanie jej charakteru je aj ocenením jej srdiečka. Finančnú odmenu si nenechala pre seba, ale posunula ju ďalej – tam, kde ju budú potrebovať viac. Posunula ju rodine Minarčíkovej, pre malú Sofinku, ktorá je veľkým bojovníkom. Sofinka sa mala narodiť ako zdravé dievčatko, avšak pri pôrode nastali komplikácie a Sofinka 15 minút nedýchala. To jej spôsobilo ťažké poškodenie mozgu a veľa ďalších diagnóz. Jej rodičia s ňou chodia na rehabilitácie a terapie, aby jej zdravotný stav zlepšili. Každé euro je pre nich veľká pomoc, a to nielen na financovanie procedúr, ale aj na nákup zdravotníckeho materiálu, ktorý je pre Sofinku potrebný každý deň. A tu má toto ocenenie ešte väčší dosah. My sme spomedzi seba vybrali

osobu, ktorá je pre nás vzorom a ona bez váhania pomohla rodine, ktorá je vďačná za každú pomoc. Tým sa naplnilo aj poslanie firmy MED-ART – „Ďakujeme, že nám pomáhate pomáhať...“

Bronislava Kuklišová
a tím Call Centra MED-ART

ďakujeme, že nám pomáhate pomáhať...

XVII. Kongres KvL SR

odborný program, obchodné ponuky, benefičná výstava fotografií

V dňoch 27. – 28. 5.2017 sa uskutočnil už tradične v Holeli Grand Jasná XVII. Kongres Komory veterinárnych lekárov SR za účasti viac ako štyristo registrovaných účastníkov. MED-ART sa aj na tento ročník zodpovedne pripravil a zaujal svojou obchodnou ponukou. Po slávnostnom otvorení sa účastníci kongresu mohli zúčastniť odborného programu, ktorý bol rozvrhnutý do piatich sekcií: sekcia spoločenských zvierat, sekcia koní, sekcia hospodárskych zvierat, sekcia antimikrobiálnej rezistencie a sekcia exotických zvierat.

ODBORNÝ PROGRAM

V sekcii spoločenských zvierat prednášal Dr. med.vet. Patrick Hensel, Nao Hensel, DVM – Švajčiarsko. Prvou témou, s ktorou vystúpil, boli „Praktické diagnostické nástroje pri riešení dermatologického pacienta“. Ďalšou zaujímavosťou bola téma „Bakteriálna pyoderma u psov: Staphylococcus a methicillinová rezistencia.“

V sekcii koní prednášala docentka MVDr. Jana Mezerová PhD., z Českej republiky. Jej hlavnou témou boli „Rány distálnych častí končetín koní I. a II. Rány kostí, kloubů a šlachových pochev. V nedeľu sa venovala „Transplantaci kůže u koní“ a téme „Rány krku, trupu a proximálních částí končetín“.

Prednášajúcim v sekcii hospodárskych zvierat bol Dr. Martin Holtershunken z Nemecka. Hlavnou témou bolo „Krava žerie alebo nie – klinické dopady na metabolizmus bachora. Vyšetrenie bachorovej tekutiny – pomoc alebo ťažká robota navyše?“

Sekciu antimikrobiálnej rezistencie zastupovali prednášajúce MVDr. Judita Hederová, ÚŠKVBL Nitra a MVDr. Martina Ihnátová, ŠVPS Bratislava. Prezentovali Akčný plán o AMR a konzekvenciách, ktoré potenciálne z tohto projektu vyplývajú pre SVL, ktorí vykonávajú veterinárnu činnosť u potravinových zvierat.

Poslednou sekciiu bola sekcia exotických zvierat. Prednášajúcim bol MVDr. Ladislav Molnár PhD, UVLF Košice. Venoval sa témam, ako sú základy anestézie vtákov, ortopédia vtákov – externé fiksácie, ochorenia zažívacieho traktu plazov, chránené živočíchy.

CHARITATÍVNA AKCIA KvL SR

Tento rok sa uskutočnil už V. ročník benefičnej výstavy fotografií a umeleckých diel veterinárnych lekárov za účelom naplniť charitatívnu myšlienku pomoci kolegom – veterinárnym lekárom, ktorí sú, či už pre zdravotné alebo finančné problémy, v núdzi a potrebujú pomoc.

Princíp celej charitatívnej akcie je založený na výstave fotografií a umeleckých diel, ktorých autormi sú veterinárni lekári, ktorí bez nároku na odmenu poskytujú svoje dielka do dražby. Ide o fotografie s veľmi uspokojivou umeleckou či dokumentárnou úrovňou. Počas kongresu bolo možné okrem dražby fotografií pomôcť aj verejnou zbierkou pod názvom „Daruj svoje 1 euro kolegovi, ktorý to potrebuje“.

Výťažok získaný z tohtoročnej dražby bol určený na terapiu a rehabilitáciu 15-mesačnej Emky Fazekašovej, ktorá je od narodenia ťažko chorá a vyžaduje si dlhodobú zdravotnú a rodičovskú starostlivosť. Emka je dcéra veterinárnych lekárov MVDr. Richarda Fazekaša a MVDr. Karolíny, rodenej Mitrovej, z Nitry.

„Čo sa týka samotnej dražby fotografií, ktorá vyvrcholila po odbornom programe kongresu, musíme skonštatovať, že tento rok sme zaznamenali viacero prvenstiev. Do dražby bolo daných 55 fotografií, ktoré v dostatočnom predstihu dôsledne vyberala odborná komisia. Na dražbe sa zúčastnilo rekordne až 50 účastníkov a výťažok dosiahol najvyššiu úroveň v histórii danej akcie. Ďalšou raritou bolo aj to, že v tomto roku sa všetky fotografie predali už v prvom kole dražby. No a v neposlednom rade sme tento rok zaznamenali aj ďalšie prvenstvo, a to najvyššiu sumu za vydraženú fotografiu, ktorá sa vyšplhala až na 500 eur,“ hrdo skonštatoval otec myšlienky charitatívnej akcie MVDr. Ladislav Stodola.

AKTIVITY MED-ARTU NA KONGRESE

Súčasťou XVII. Kongresu KvL v Jasnej bolo mnoho veterinárnych výrobcov a distribučných spoločností, ktoré na tomto fóre vo svojich stánkoch prezentovali svoje výrobky a svoju distribučnú činnosť.

Svoj stánek na Kongrese mala aj naša spoločnosť MED-ART. Obchodní reprezentanti spolu s teleoperátorkami a veterinárnymi špecialistami – riaditeľom predaja MVDr. Ivanom Fiebigom a MVDr. Petrom Stretavským – prezentovali naše služby a aktivity smerom k veterinárnym klientom. V príjemnom prostredí nášho stánku sme spolupracujúcim zákazníkom ponúkali výnimočnú jednorazovú akciu za odber a realizáciu nákupu počas kongresu v našej distribučnej spoločnosti a nespokojujúcim zákazníkom bola ponúknutá „na rozbeh“ akvizíčná ponuka. Všetci návštevníci odhádzali z nášho stánku s množstvom informácií a s malým prezentom.

Koniec sobotňajšieho dňa sa niesol v duchu očakávania spoločenského večera, kde mali veterinárni klienti pripravený bohatý spoločenský program. Aj tento rok si určite všetci zúčastnení z XVII. Kongresu KvL SR odniesli mnoho nových poznatkov a kontaktov pre svoju ďalšiu prácu.

Renáta Lazoríková
regionálny obchodný zástupca MED-ART

Najprv si človek musí premyslieť, k čomu psa chce a z toho odvodiť, akého psa si vybrať...

Ing. Karel Hartl

7. mája 2017 zorganizovali členovia občianskeho združenia Kynológia Jablonica pod záštitou Obecného úradu Jablonica Majstrovstvá SR malých plemien.

majstrovstvá SR malých plemien

Súťažilo sa v súťažných kategóriách ZMMP (základné minimum malých plemien) a SMP 1 (skúška malých plemien 1. stupňa). Na tieto majstrovstvá nastúpili tímy z Jablonice, Handlovej a Považskej Bystrice. Počasie bolo veľmi rozmanité – chvíľu svietilo slniečko, vzápätí sprchlo, no našťastie výkon psíkov to nepoznačilo, pretože pripravenosť psovodov a ich štvornohých parťákov bola na vysokej úrovni.

Pôvodne mal tieto majstrovstvá posudzovať rozhodca Milan Kadlec, žiaľ, tento skvelý kynológ nás medzičasom nečakane opustil a jeho pamiatku sme si uctili minútu ticha... Posudzovania majstrovstiev sa dodatočne ujal rozhodca Igor Malina a figuroval Jozef Baran.

Výsledky majstrovstiev:

Titul **MAJSTER SR MALÝCH PLEMIEN 2017 + 1. miesto** získal MVDr. Ján Hamerlík + malý bradáč ILEX Malé uško (98+96+98 = 292 bodov)

2. miesto: MVDr. Ján Hamerlík + malá bradáčka GINA Malé uško (97+95+86 = 278 bodov)

3. miesto: MVDr. Ján Hamerlík + malá bradáčka IRIS Malé uško (99+76+94 = 269 bodov).

Náš dlhoročný ctizadostivý člen sa na tieto majstrovstvá pripravil skutočne kvalitne, čoho dôkazom je aj ocenenie „Najlepšia stopa“ so sučkou IRIS Malé uško + „Najlepšia poslušnosť“ a „Najlepšia obrana a špeciálne cviky“ so psíkom ILEX Malé uško.

Po minuloročnom získaní titulu MAJSTER SR MALÝCH PLEMIEN pre rok 2016 so psíkom ILEX Malé uško tento titul obhájil. Tímu MVDr. Ján Hamerlík a ILEX Malé uško teda patrí naša srdečná gratulácia. Dúfame, že ich úspech bude dostatočnou motiváciou aj pre mladšie vekové kategórie a tiež veríme, že aj naďalej budú spolu takto úspešne reprezentovať našu organizáciu i obec Jablonicu.

Súbežne s týmito majstrovstvami prebiehali na kynologickom cvičisku aj skúšky z výkonu (SVV 1, ZMMP a BH-SK), ktoré úspešne absolvovalo všetkých sedem psovodských tímov.

Na záver by sme sa chceli poďakovať všetkým, ktorí sa akokoľvek podieľali na tejto akcii (súťažiacim, organizátorom, rozhodcovi, figurantovi, starostovi) za priložené ruky k dielu, vynikajúcu atmosféru, chutný guláš a, samozrejme, veľké ĎAKUJEM patrí sponzorom (Obecný úrad Jablonica, Chovateľské potreby Jablonica, Milki-Dog spol. s r. o. Bratislava, MED-ART spol. s r. o. Nitra, TEKRO spol. s r. o. Nitra, COOP Jednota s. d. Senica a ďalší).

RNDr. Jana Hamerlíková, predsedníčka združenia Kynológia Jablonica
Fotodokumentáciu nájdete na našej web-stránke: www.kynologia-jablonica.sk

benefičná aukcia pre záchranu života

starajúc sa o šťastie iných nachádzame šťastie vlastné

Všetci milovníci umenia sa už určite stretli so sloganom: „Umenie je zrkadlom a kronikou svojej doby“. Platí to v plnej miere aj vo výtvarnom umení a zvlášť vtedy, ak ono samo napomôže naplniť čašu charity nejakej krásnej myšlienky.

Dňa 30. 5. 2017 sa uskutočnila v priestoroch Nemocnice s poliklinikou Sv. Jakuba, n. o. v Bardejove Benefičná aukcia obrazov. Benefičné aukcie sú o stretnutí ľudí s veľkým srdcom, ktorým pomoc dobrej myšlienky nie je cudzia.

Bol to v poradí už piaty ročník, kedy aukčná spoločnosť DARTE v spolupráci s bardejovskou nemocnicou zrealizovala takúto ušľachtilú aktivitu. Aj tentokrát prišla s ponukou umeleckých diel benefičnej aukcie, ktorá sa konala pod patronátom riaditeľa nemocnice MUDr. Mariána Petka, MPH. Podľa slov doktora Petka boli diela vydražené v celkovej hodnote 6 570 EUR a výťažok v sume 989,50 EUR bol venovaný Oddeleniu anesteziológie a intenzívnej medicíny NsP Sv. Jakuba, n. o. Bardejov na kúpu prístroja – drenážnej odsávačky.

Stretnutia sa zúčastnila aj naša spoločnosť MED-ART a v zmysle filozofie pomáhať iným svojou podporou prispela na kúpu tohto dôležitého, život zachraňujúceho prístroja.

Benefičná aukcia naplnila okrem finančnej pomoci dobrej myšlienky aj funkciu propagácie mladých maliarov. Okrem tvorby súčasných umelcov sme tu videli aj diela s vyššou umeleckou hodnotou, k akým nesporne patria olejomaľby autorov Ladislava Mednyánskeho, Vincenta Hložíka, Vladimíra Kropánka či Juraja Collinásyho, ktoré dokážu osloviť aj tých najnáročnejších zberateľov umenia. Súčasťou benefičnej aukcie výtvarných diel bola aj prehliadka krásnych šperkov a živá hudobná produkcia súboru Laudemus z Prešova. Veď už slávny grécky filozof Platón povedal, že starajúc sa o šťastie iných nachádzame šťastie vlastné.

Veríme, že aj naša účasť na benefičnej aukcii bola nápomocná pri realizácii ušľachtilej myšlienky vedenia NsP Sv. Jakuba, n. o. v Bardejove a pomohla kúpu prístroja zachrániť to najcennejšie – život a zdravie človeka.

Renáta Lazoríková
regionálny obchodný zástupca MED-ART

Benefičnú aukciu otvoril a hostí privítal riaditeľ nemocnice MUDr. Marián Petko, MPH (tretí zľava).

Odporúčam Seni,
pretože
ma presvedčila
prvotriedna kvalita
a široký výber
produktov

Seni Active sú diskretným riešením pre tých, ktorí vedú aktívny spôsob života a potrebujú produkt so savosťou vyššou ako urologické vložky. Sú vhodné aj počas tréningu močového mechúra a nácvičku používania toalety. Dostupné v rôznych stupňoch savosti.

seni

Viac na www.seni-sk.sk

MED-ART

podporili sme

futbalový turnaj **Seni Cup 2017**

Čoraz obľúbenejší charitatívny futbalový turnaj Seni Cup pre hráčov s mentálnym postihnutím začal tento rok písať už svoju druhú dekádu. Jedenásty ročník patril medzi tie najvydarenejšie v celej histórii turnaja. Prekrásna Žiarska dolina sa v druhej polovici mája opäť zaplnila množstvom dobre naladených ľudí a pozitívnu energiou, ktorú sem so sebou priniesli.

Tento rok doslova ukázkové počasie prilákalo dvanásť tímov zo všetkých kútov Slovenska, ktoré súperili počas dvoch dní v troch skupinách. Klienti s mentálnym postihnutím zo zariadení sociálnych služieb každý rok na turnaj poctivo trénujú, svedomito sa pripravujú, aby nesklamali svojich trénerov a dôstojne reprezentovali vlastné tímy. Zápalom pre hru, obetavosťou, súťažnosťou v duchu fair-play, ale aj ohľaduplnosťou k svojim spoluhráčom môžu byť vzorom pre nejakého profesionálneho športovca.

Nenadarmo sa hovorí, že Seni Cup je turnaj bez hraníc – bojujú v ňom hráči bez ohľadu na vek, pohlavie, vierovyznanie či zdravotný stav. Pozoruhodný je aj vekový rozdiel medzi najstarším (68 rokov) a najmladším (16 rokov) účastníkom turnaja – celých 52 rokov.

Prvenstvo v najsilnejšej skupine vybojovali sympatickí chlapci z Centra sociálnych služieb EDEN Liptovský Hrádok, ktorí svojím vynikajúcim športovým výkonom a peknou tímovou hrou potešili všetkých divákov a zároveň sa stali absolútnymi víťazmi turnaja. Na druhom mieste v najsilnejšej skupine skončil Kreativ ZSS Klasov a bronzový je tím s najväčším počtom dievčat na ihrisku – CSS GARDEN Humenné.

V ďalších skupinách boli najúspešnejšími tímy Integrované zariadenie KOR – GYM Hertník a DSS Sv. Jána z Boha Spišské Podhradie.

Tento rok si víťazný tím v každej skupine vďaka štedrému sponzorstvu spoločnosti MED-ART odniesol z turnaja ratanovú záhradnú hojdačku. Krásnym cenám sa však tešili aj menej úspešné tímy a najlepší individuálni hráči.

Vybrať a oceniť najlepších individuálnych hráčov však bolo skutočne ťažké, pretože všetci hrali s plným nasadením a statočne bojovali za svoje tímy.

Usporiadateľ nakoniec rozhodol, že najlepším hráčom turnaja sa stal Adam Bernáth z Kreativ ZSS Klasov, najlepším brankárom Slávo Palaj z DSS Hrabiny Nová Baňa a najlepšiu hráčku Marušku Mišalkovú nasadilo do turnaja CSS GARDEN Humenné. Porota sa rozhodla udeliť tiež cenu pre najsympatickejšiu hráčku, stále usmiate a obetavú Ľubku Peterkovú z DSS Spišské Podhradie.

To najväčšie ocenenie z turnaja Seni Cup si však odniesol usporiadateľ – spoločnosť Bella Sk. Sú ním rozžiarené tváre hráčov, radosť z množstva nových zážitkov a nadviazaných priateľstiev. Veľká vďaka patrí okrem iných aj firmám, ktoré vo svojej obchodnej politike majú miesto aj pre podporu takých podujatí ako je Seni Cup – ďakujeme všetkým partnerom, ktorí prispeli na dobrú vec.

*Ing. Andrea Hašková,
marketingový špecialista Bella Sk*

už žiadne budenie,

rektálne merania, privreté podpazušie a minúty čakania!

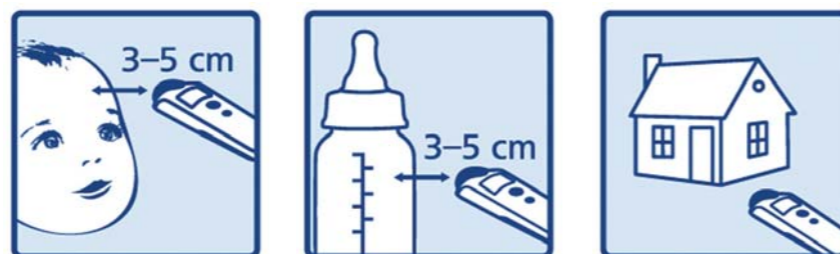
HARTMANN-RICO vyšiel v ústrety najmenším pacientom a uvádza na trh bezdotykový infračervený teplomer

Nový infračervený teplomer Thermoval Baby dokáže zmerať teplotu bez potreby priameho kontaktu s objektom. Pri meraní telesnej teploty kojenčov či batoliat im netreba rušiť spánok ako pri meraní s klasickými teplomermi. S infračerveným teplomerom Thermoval baby získate výsledok už v priebehu 3 sekúnd.

Bezdotykový infračervený teplomer Thermoval Baby je dobrým pomocníkom nielen pri meraní teploty na čele bábätka, ale spoľahlivo dokáže zmerať aj teplotu predmetov (napríklad zohriateho nápoja) alebo teplotu okolia (vonkajšiu či interiérovú):

Všeobecne platí, že čelo je vystavené vonkajším teplotným vplyvom častejšie než zvukovod, preto sa odporúča robiť meranie teploty u detí prednostne v uchu. Rýchle meranie teploty na čelo je výhodou tiež u detí, ktoré majú negatívne skúsenosti s „pichaním v ušiach“.

Slovenská lekárska komora v ostatnom čase jednoznačne preukazuje záujem o skvalitňovanie slovenskej legislatívy. Či už to bola iniciatíva vedúca k protireexportnej novele zákona o liekoch, alebo množstvo konštruktívnych pripomienok k legislatívnym procesom týkajúcim sa cenotvorby liekov, pohotovostnej služby, daňových zákonov, zákona o dotáciách a mnohých ďalších. Kľúčovou iniciatívou je v roku 2017 aktívna práca na novele zákona o liekoch. Z podnetu Ministerstva zdravotníctva na pôde Slovenskej lekárskej komory vznikla pracovná skupina zo zástupcov SLeK, ŠUKL a samosprávnych krajov, ktorá pripravila základné novelizačné tézy a po ich prekonzultovaní s ministerstvom ich pretavila do paragrafového znenia. Aké sú základné východiská a ciele pripravovanej novely?

Slovenská lekárska komora iniciátor zmeny vnímania verejného lekárstva

1. HISTORICKÉ SÚVISLOSTI A ICH DÔSLEDKY

V Slovenskej republike sa postoj voči limitom prevádzkovania verejnej lekáre vyvíjal po roku 1989 nasledovne¹:

1990 – 1994 – Neexistovala zákonná úprava; lekáre vznikali na základe podmienok upravených Metodickým usmernením Ministerstva zdravotníctva a mohol ich prevádzkovať ktokoľvek.

1994 – 1998 – Neexistoval osobitný predpis venovaný zaobchádzaniu s liekmi; povoľovanie vzniku lekární sa riadilo pravidlami povoľovania iných zdravotníckych zariadení. Lekáre mohli prevádzkovať ktokoľvek.

1998 – 2003 – Zákon č. 140/1998 Z. z. Povoľenie na poskytovanie lekárskej starostlivosti môže získať iba farmaceut ako fyzická osoba. Dovtedy povolené lekáre ostávajú bez zmeny.

2004 – doteraz – Povoľenie na poskytovanie lekárskej starostlivosti môže dostať ktokoľvek.

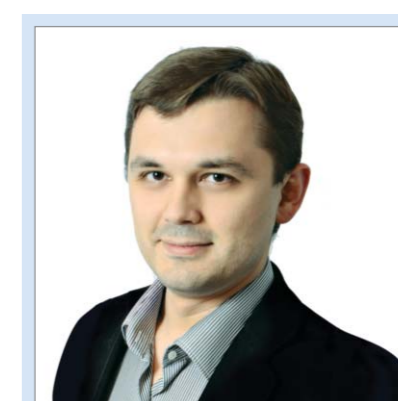
Tento legislatívny vývoj viedol k nárastu počtu verejných lekární na takmer dvojnásobný počet a spôsobil rast spotreby liekov a nákladov na lieky, ktorý sa zastavil až zásadnými regulačnými opatreniami (zniženie DPH, plošné zníženie cien, degressívna marža). Možno konštatovať, že v porovnaní s rokom 2003 stúpili náklady poisťovní na lieky vydávané na lekárske predpis o 30 %, náklady pacientov o 114 %. Priemerná cena balenia lieku vzrástla o 53 % a priemerný doplatok pacienta o 138 % z priemerných 8,6 % hodnoty lieku na 13,4 % hodnoty lieku. Znížil sa počet farmaceutov na jednu lekáreň, fakticky sa zlikvidovala pohotovostná služba a eliminovalo nemocničné lekárstvo. Rozvinuli sa nekalé postupy, fiktívna preskripcia, re-export, manipulácia doplatkov, poklesol záujem o špecializačné štúdium a celkovo sa zmenilo spoločenské vnímanie lieku z terapeutického nástroja na spotrebný tovar. Ani autori reformy ministra Zajaca neidentifikovali žiadne pozitívum vo vývoji lekárstva po roku 2004.²

2. SITUÁCIA V KRAJINÁCH EÚ

V súčasnosti 67,43 % obyvateľov EÚ žije v legislatívnom prostredí, ktoré umožňuje prevádzku verejnej lekáre iba kvalifikovanému farmaceutovi. Ide o nasledovné krajiny: Francúzsko, Luxembursko, Nemecko, Taliansko, Dánsko, Grécko, Španielsko, Fínsko, Rakúsko, Cyprus, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko. Prevádzku verejných lekární laikom umožňujú: Belgicko, Holandsko, Írsko, Spojené kráľovstvo, Portugalsko, Švédsko, Česko, Malta, Slovensko, Bulharsko, Rumunsko, Chorvátsko.

V Slovenskej republike sme dospeli do štádia, keď sú farmaceuti vo svojej práci nútení pristúpiť na pravidlá definované obyčajnými metódami maloobchodu. Zamestnanci laicky vedených lekární sú súčasťou dohodnutých obchodných schém a ich hodnotenie sa odvíja aj od plnenia plánov predaja konkrétnych liekov konkrétnych výrobcov či mysteryshoppingu zameraného na sledovanie odporúčaní pacientom a klientom³. Súčasťou stratégie práce lekárnika sa stali pojmy ako impulzný nákup, cross-selling či merchandising.

Funkcia „odborný zástupca“ je formálna, bez reálnych kompetencií a v konečnom dôsledku ako osoba v závislom postavení musí plniť pokyny zamestnávateľa³. Nezávislí prevádzkovatelia verejných lekární sa chcú-nechcú v záujme prežitia týmto agresívnym metódam prispôbovať a formou nákupných združení realizujú podobné metódy. Striktné zdravotnícky charakter verejnej lekáre sa stáva minulosťou.

PharmDr. Ondrej SUKEL
prezident Slovenskej lekárskej komory

Rozsudok ESD zo dňa 19. mája 2009 v spojených veciach C-171/07 a C-172/07 konštatuje, že „Osoby, ktoré nie sú farmaceutmi, nemajú už zo samotnej povahy vecí porovnateľné vzdelanie, skúsenosti a zodpovednosť ako farmaceuti, a preto neposkytujú rovnaké záruky ako farmaceuti, takže sa členský štát môže v rámci svojej voľnej úvahy domnievať, že prevádzkovanie lekáre osobou, ktorá nie je farmaceutom, môže na rozdiel od jej prevádzkovania farmaceutom predstavovať riziko pre verejné zdravie, konkrétne pre spoľahlivosť a kvalitu maloobchodnej distribúcie liekov, pretože snaha o dosahovanie zisku v rámci takého prevádzkovania nie je zmiernená žiadnym z faktorov, akými sú vzdelanie, odborné skúsenosti a zodpovednosť, ktoré farmaceuti majú a ktoré sú charakteristické pre ich činnosť.“

Štúdiá Rakúskeho spolkového zdravotného inštitútu z roku 2006, porovnávajúca kvalitu lekárenskej starostlivosti vo viacerých členských štátoch EÚ, konštatuje, že v krajinách s prísnejšou reguláciou je lepšia dostupnosť lekárenských služieb – v týchto krajinách sú lekáreň dostupné nielen v dostatočnom počte, ale sú tiež rovnomerne rozložené po celej krajine. Kvalita farmaceutických služieb v krajinách, kde je verejné lekárenstvo regulované, je o čosi lepšia ako v krajinách s liberalizovaným systémom. Pokiaľ ide o výdavky na lieky, rast výdavkov bol miernejší a ceny voľnopredajných liekov boli stabilnejšie v regulovaných krajinách.

3. LEGISLATÍVA AKO VÝSLEDOK POCTIVÝCH ÚMYSLOV

Slovenská lekárska komora po podrobnej analýze slovenského a európskeho prostredia zhrnula legislatívne návrhy do nasledujúcich okruhov:

LEKÁREŇ – garancia pomoci, nie obchodná príležitosť

Navrhujeme, aby verejnú lekáreň mohla prevádzkovať iba fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou alebo právnická osoba vo väčšinovom vlastníctve odborne spôsobilých osôb (alternatívne odborne spôsobilým zodpovedným štatutárom), nemocnica či vysoká škola poskytujúca vzdelanie v odbore farmácia.

FARMACEUT – garant kvality, nie formálna postava

Navrhujeme opätovnú povinnosť špecializačného štúdiá odborného zástupcu, jeho osobnú zodpovednosť za plnenie zákonných povinností bez laického vplyvu na rozhodovanie.

NEMOCNIČNÁ lekáreň – klinické pracovisko, nie sklad

Považujeme za potrebné zvýšenie kvalitatívnych štandardov, modernizáciu a elektronicizáciu činnosti vrátane kvalifikovanej prípravy cytostatík.

LIEK – liečebný nástroj, nie tovar

Generická preskripcia zavedená v roku 2011 spôsobom platiacim dodnes sa minula účinkom. Navrhujeme zrušenie „zátvorky“ a uvádzanie firemných názvov liekov, prístup farmaceuta k informáciám v rámci e-zdravia a prístupnejšiu individuálnu prípravu liekov.

4. FARMACEUT JE A MÁ BYŤ POMÁHAJÚCA PROFESIA

Sme presvedčení, že po rokoch nezmyselných experimentov a účelových legislatívnych zmien je potrebné vrátiť sa k podstate existencie lekárenstva a pochopiť, že:

a) **Liek má vysokú merateľnú (ekonomickú) aj nemeľateľnú (sociálnu) hodnotu.** Citlivo vnímajúc rastúce náklady na zdravotnú starostlivosť a obmedzené solidárne zdroje zastávame názor, že legislatíva má preventívne regulovať a výrazne limitovať **konanie obchodných subjektov primárne zameraných na dosahovanie zisku bez odbornej pridanej hodnoty.** Neexistuje žiadny relevantný dôvod na zákonnú úpravu, ktorá pri dostatočnom množstve kvalifikovaných odborníkov zveruje odborné činnosti do rúk laikov a v úplnom rozpore s postupom väčšiny krajín EÚ zjednodušuje a uľahčuje činnosť subjektov zaoberajúcich sa liekmi bez racionálneho zdôvodnenia a bez ohľadu na verejné zdravie.

b) **Liek je terapeutický nástroj, nie spotrebný tovar.** Naša spoločnosť výraznú časť solidárnych verejných zdrojov vynakladá na zabezpečenie bezpečných a účinných liekov a zároveň sa na financovaní liekov podieľajú občania svojimi súkromnými zdrojmi. **Zdravotnicke služby sa vyznačujú vysokou mierou informačnej asymetrie a je povinnosťou zdravotníckeho pracovníka konať výhradne v záujme pacienta. Pokiaľ však musí zdravotnícky pracovník pri rozhodovaní brať do úvahy aj externé laické vplyvy, vzniká vysoké riziko zneužitia tejto informačnej asymetrie a dôvodná pochybnosť o konaní v najlepšom záujme pacienta.** Každý občan Slovenskej republiky ako potenciálny pacient musí mať garanciu, že jeho dôvera v akéhokoľvek zdravotníckeho pracovníka nebude zneužitá a je povinnosťou regulátora neustále vytvárať a zlepšovať podmienky tejto garancie.

c) **Liek patrí do rúk odborníka.** Špecializácia v ľudskom konaní bola hybnou silou spoločenského, technologického a ekonomického rozvoja. **Je prirodzené, že spoločnosť zveruje vysokú odbornú činnosť špecialistom a takto vytvára primárne garančné mechanizmy ich kvality.** Akékoľvek právne služby smie v Slovenskej republike poskytovať iba kvalifikovaný právnik. Veterinárnu starostlivosť smie poskytovať iba veterinárny lekár. Projektčné služby je oprávnený vykonávať autorizovaný architekt a stavebný inžinier. Liek v sebe nesie potenciál výrazne ovplyvniť životné funkcie jeho prijímateľa, čím zásadne zasahuje do vnútornej integrity človeka – pacienta. Je spoločensky žiaduce, aby plnú zodpovednosť zaň niesol kvalifikovaný odborník.

d) **Liek je súčasťou procesu farmaceutickej starostlivosti.** Tá zahŕňa širokú paletu činností, vzťahov a dokumentácie. Potenciál farmaceutov nevyužívame dostatočne a zverením farmácie do rúk obchodných subjektov, ktoré zo samotnej povahy veci nemajú a nemôžu mať odborný background svojich aktivít, nemožno očakávať zmenu. Množstvo štúdií preukázalo výrazné terapeutické i ekonomické benefity vyplývajúce

z aktívnejšieho zapojenia farmaceutov do procesu starostlivosti o pacienta. Dnes je známe, že približne 5 – 10 % hospitalizácií je spôsobených nie chorobou, ale liečbou, pričom správnou compliance pacienta by sa dalo až 60 % z nich predísť. Až 10 % domácností vlastní nepotrebné lieky, plytvanie liekmi pohlcuje nezanedbateľnú časť nákladov a odhadovaný podiel zbytočne predpísaných liekov predstavuje 16 %.⁴ Odborné a zdokumentované intervencie farmaceutov v Dánsku znížili náklady na liečbu skupiny pacientov o 50 mil. € ročne.⁵ Vo Fínsku zavedené intervencie farmaceutov viedli k ročnej úspore 20 % nákladov na lieky.⁶ **Farmaceut je najdostupnejší zdravotnícky pracovník a často prvý a aj posledný profesionál, ktorý prichádza do kontaktu s pacientom odnášajúcim si do domácnosti vysoko účinné látky.**

e) **Farmácia je odbor zameraný na pomoc.** Pomáhajúca profesia je súhrnné pomenovanie pre profesie, ktoré sú primárne zamerané na pomoc iným. Pomáhajú riešiť problémy, ťažkosti alebo zdravotné problémy iných ľudí. Používajú pri tom metódy jednotlivých profesií. Spoločnými znakmi pre tieto profesie je mimoriadna psychická záťaž, zodpovednosť za vzťah a riziká spojené s vlastným zdravím.⁷ **V záujme zvyšovania kvality farmaceutickej starostlivosti je potrebné hľadať a nachádzať spôsoby, ako odborné kompetencie farmaceutov stimulovať v prospech charakteru pomáhajúcej profesie.** Povrchné chápanie poskytovania liekov ako obyčajnej obchodnej činnosti je omyl. Vývoj uplynulého desaťročia preukázal, že takéto chápanie lekárenstva devalvuje kvalitu a neprináša žiadny pozitívny spoločenský efekt. Musíme znova precítiť, že sa navzájom potrebujeme, že máme zodpovednosť jedni za druhých a za svet, že stojí za to byť dobrí a poctiví. Už príliš dlho sme zotrvali v morálnom úpadku, vysmievali sme sa etike, добрote, viere či poctivosti a nadišiel čas uznať, že táto veselá povrchnosť nám málo prospela.⁸

Zdroje:

¹ Sukef, O.: Analýza legislatívneho vývoja v oblasti poskytovania lekárenskej starostlivosti od roku 1989. in: Humeník, I. Aké princípy vládnu zdravotníctvu, Eurokódex 2013

² NMS market research: Manuál a scenár pre mysteryshopping, 2013

³ § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce

⁴ Wan Y.: Economic burden of avoidable adverse drug reactions and noncompliance in the UK, J. Med. Econ. 2006,9, 27-44

⁵ Better use of medicines - Perspectives in clinical pharmacy, Report by the Danish Medicines Agency's working group on clinical pharmacy 2006

⁶ Health advice from pharmacists saves hundreds of millions of euros, 2010, Price Waterhouse coopers, AFP

⁷ Hartl, P., Hartlová, H.: Psychologický slovník, Portál Praha 2000

⁸ František: Encyklika Laudato si, 2015

vzdelávanie

ako obrat k objektívnym vzdelávacím potrebám

Vzdelávanie ako neprestajná potreba nie je niečo jednotvárne. Je to ustavične meniaci sa proces, ktorý je vyžadovaný rozvojom osobnosti. Globalizácia však môže priniesť i obavy zo straty kvalifikácie – teda že aktuálne vedomosti a schopnosti pri neustálej zmene spoločnosti budú nedostatočné a tak nadobudnutá kvalifikácia nebude istotou. Čiastočná kvalifikácia je súbor vedomostí, zručností a schopností fyzickej osoby vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností v určitom povolani v rozsahu určenom kvalifikačným štandardom, pričom pod úplnou kvalifikáciou rozumieme stupeň vedomostí, zručností a schopností fyzickej osoby vykonávať všetky pracovné činnosti v určitom povolaní v rozsahu určenom kvalifikačným štandardom; úplná kvalifikácia sa môže skladať z viacerých čiastočných kvalifikácií. Kvalifikačný štandard je súhrn vedomostí, zručností a schopností potrebných na nadobudnutie príslušnej čiastočnej kvalifikácie a úplnej kvalifikácie.

Práve dynamika doby a potreba byť kvalifikovaným vytvára **priestor pre ďalšie profesijné vzdelávanie.** Ďalšie vzdelávanie znamená **obrat k objektívnym vzdelávacím potrebám**, ktoré sú definované celospoločenskými záujmami, ekonomickou nutnosťou, trhom práce či individuálnymi potrebami. Jeho poslaním je **rozvíjať** postoje, znalosti a schopnosti, ktoré sú vyžadované na výkon určitej profesie. Pri ďalšom profesijnom vzdelávaní je dôležité poukázať na to, že má priamu väzbu na profesijné zaradenie a uplatnenie dospelého a tým aj na jeho ekonomickú aktivitu. Jeho cieľom je stále **prispôsobovanie kvalifikácie pracovníka jeho kvalifikovanej práci.**

Zjednodušene je možné povedať, že vzdelávanie ako proces má byť odpoveďou na potrebu prispôbiť sa požiadavkám, ktoré vyplývajú z našej práce. A práve tento fakt je najvýznamnejším bodom, v ktorom sa líši vzdelávanie dospelých od vzdelávania detí a mládeže. Obsah, ktorý je predávaný, má vychádzať z reálnych potrieb účastníkov vzdelávania a nemá byť striktno definovaný.

Jeseň je zvyčajne spájaná so školou, v ktorej sa deti buď prvýkrát stretávajú s formálnym vzdelávaním, alebo sa do nej vracajú oddychnuté z prázdnin. Rovnako aj jeseň v lekárenskom svete je bohatá na vzdelávanie a verím, že sa spoločne stretneme na vzdelávacích podujatiach, ktoré Slovenská lekárska komora zaradila do kalendára podujatí sústavného vzdelávania:

- 46. EuroCongress on Drug Synthesis and Analysis: **5. – 8. 9. 2017** v Bratislave;
- Zoborské lekárske dni: **23. 9. 2017** v Nitre;
- 15. Zemlínске lekárske dni: **29. – 30. 9. 2017** v Humennom;
- 3. Stredoslovenské lekárske dni: **20. – 21. 10. 2017** v Banskej Bystrici.

Mgr. Lenka Vasiľová,
koordinátor sústavného vzdelávania
Slovenská lekárska komora

prvé „verejné vypočutie“

európska lieková agentúra verejne hodnotí riziká liekov

Európska lieková agentúra (EMA) informuje prostredníctvom svojej webovej stránky, že 26. septembra 2017 sa uskutoční prvé verejné vypočutie (z angl. public hearing) na tému valproátu používaný v tehotenstve.

Vypočutie, ktoré je otvorené pre širokú verejnosť, sa uskutoční v rokovacích miestnostiach Európskej liekovej agentúry (EMA) v Londýne. Týka sa liekov obsahujúcich valproát pri liečbe žien alebo dievčat, ktoré sú tehotné alebo v plodnom veku. Každý registrovaný účastník má možnosť na tomto vypočutí požiadať o vystúpenie pred Výborom pre hodnotenie rizík liekov (PRAC).

Tí, ktorí mali záujem zúčastniť sa, mohli sa zaregistrovať do 25. augusta 2017, vypočutie bude vysielané naživo cez webovú stránku Európskej liekovej agentúry (EMA). Verejné vypočutie je novým nástrojom, ktorý umožňuje Európskej liekovej agentúre (EMA) spolupracovať s občanmi Európskej únie (EÚ) v dohľade nad liekmi a počúvať ich názory a skúsenosti.

Viac informácií o verejnom vypočutí si môžete prečítať na stránke Európskej liekovej agentúry (EMA): www.ema.europa.eu

Z pravidiel organizácie a vedenia verejných prerokovaní vo Výbore pre hodnotenie rizík dohľadu nad liekmi (PRAC) vyberáme:

PRAC má možnosť viesť verejné prerokovania v kontexte postupov na preskúmanie bezpečnosti podľa článku 20 nariadenia (ES) č. 726/2004, článku 31 alebo článku 107i Smernice 2001/83/ES. Výbor prijme rozhodnutie usporiadať verejné prerokovanie v každom prípade jednotlivo, ak to naliehavosť danej záležitosti dovolí a po uvážení, že je to vhodné na základe oprávnených dôvodov najmä s ohľadom na rozsah a závažnosť pochybností o bezpečnosti.

Právny základ

Právny základ pre usporiadanie verejného prerokovania podľa definovaného postupu je článok 107j Smernice 2001/83/ES:

„Ak to naliehavosť situácie dovolí, môže Výbor pre hodnotenie rizík dohľadu nad liekmi uskutočniť verejné prerokovanie, ak to považuje za vhodné z opodstatnených dôvodov, najmä vzhľadom na rozsah a závažnosť pochybností o bezpečnosti. Prerokovania sa uskutočňujú v súlade s postupmi, ktoré stanoví agentúra a oznamujú sa prostredníctvom európskeho internetového portálu o liekoch. V oznámení budú uvedené podmienky účasti.“

EUROPEAN MEDICINES AGENCY
SCIENCE MEDICINES HEALTH

Na verejnom prerokovaní sa venuje náležitá pozornosť terapeutickým účinkom lieku.

Agentúra po porade so zainteresovanými stranami vypracuje pravidlá organizácie a vedenia verejných prerokovaní v súlade s článkom 78 Nariadenia (ES) č. 726/2004.

V prípade, že držiteľ povolenia na uvedenie na trh alebo iná osoba, ktorá chce poskytnúť informácie, disponuje dôvernými údajmi súvisiacimi s predmetom postupu, môže požiadať o povolenie predložiť tieto údaje Výboru pre hodnotenie rizík dohľadu nad liekmi na neverejnom prerokovaní.“

Verejné prerokovanie vo výbore PRAC

Verejné prerokovanie je fórum, na ktoré je verejnosť pozvaná, aby vyjadrila svoje názory, pričom je usmernená vopred definovaným súborom otázok týkajúcich sa bezpečnosti konkrétneho lieku, liečivej látky alebo terapeutickéj triedy, keď sa zároveň posudzujú liečebné účinky týchto produktov. Verejné prerokovania poskytujú výboru PRAC možnosť vypočuť si názory a obavy verejnosti a zohľadniť ich v procese tvorby stanovísk, najmä vtedy, ak je potrebné zohľadniť alternatívy regulačných opatrení na riadenie a/alebo minimalizáciu rizík v širšom kontexte verejného zdravia. Verejné prerokovanie môže poskytnúť výboru PRAC rozličné prvky na zváženie. Výbor PRAC má však naďalej výhradnú zodpovednosť za poskytnutie svojho vedeckého odporúčania ohľadom bezpečnosti príslušného lieku, resp. liekov.

Účel verejného prerokovania

Primárnym účelom verejného prerokovania je vypočuť si názor verejnosti o prijateľnosti rizík spojených s príslušným liekom / liečivou látkou / kategóriou liekov, a to najmä vo vzťahu k jeho liečebným účinkom a dostupným liečebným alternatívam, ako aj hľadať možnosti a odporúčania pre realizovateľnosť a prijateľnosť činností pre riadenie a minimalizovanie rizík.

Hodnota verejného prerokovania je považovaná za vyššiu v tej fáze procesu, kedy výbor PRAC vyhodnotil vedecké dôkazy pochádzajúce z rôznych zdrojov a kedy je potrebné posúdiť rôzne regulačné alternatívy riadenia a/alebo minimalizovania rizík v širšom kontexte verejného zdravia, teda pred tým, ako výbor dospeje k záveru.

Kto sa môže zúčastniť na verejnom prerokovaní

Verejné prerokovania sú otvorené pre širokú verejnosť. Z organizačných dôvodov sa musia účastníci zaregistrovať vopred. Rôzne spôsoby účasti pomôžu zabezpečiť čo možno najširší prístup občanov k verejnému prerokovaniu.

Otázky formulované výborom PRAC, ktoré sa budú riešiť pri prerokovaní, určujú cieľovú skupinu.

Držiteľ(ia) povolenia na uvedenie na trh má(majú) príležitosť prezentovať svoj(e) pohľad(y) účastníkom verejného prerokovania.

Mediálne organizácie, ktoré chcú verejné prerokovanie spravodajsky pokryť, sa ho môžu zúčastniť ako pozorovatelia. Budú prijaté konkrétne opatrenia umožňujúce široké mediálne pokrytie verejných prerokovaní. Ak však chcú byť médiá prítomné v miestnosti, musia sa zaregistrovať vopred.

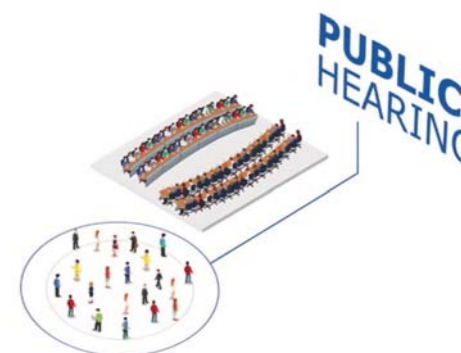
Vyhodnotenie potreby verejného prerokovania

Pri diskusii o odôvodnenosti konania verejného prerokovania by mal výbor PRAC zvážiť tieto faktory:

- Uskutočiteľnosť usporiadania verejného prerokovania vzhľadom na naliehavosť veci.
- Povaha a rozsah pochybností o bezpečnosti.
- Terapeutický účinok lieku / kategórie liekov a dostupnosť liečebných alternatív.
- Potenciálny vplyv možných regulačných opatrení na terapeutickú prax a dostupnosť liečby.
- Úroveň záujmu verejnosti.

Vplyv na stanovisko výboru PRAC

Informácie získané na verejnom prerokovaní budú zohľadnené pri posudzovaní v rámci výboru PRAC. Príspevky prezentované verejnosťou počas verejného prerokovania výbor PRAC zohľadní. V hodnotiacej správe bude uvedené, akým spôsobom bol výsledok verejného prerokovania zohľadnený na úrovni výboru PRAC. Hodnotiacia správa bude zverejnená po ukončení rozhodovacieho procesu.

- Jeden z najvyšších štandardov kvality v oblasti výroby
- GMP certifikovaná výrobná prax – USA a európske normy
- Viacero ocenení a certifikácií
- Vysokokvalitné výrobné zariadenia značiek Bosch, Uhlmann a Korsch
- Kontrola kvality na každom kroku výrobného procesu

záruka vynikajúcej účinnosti a čistoty produktov

eRecept – nová služba pre lekáre

Elektronický recept od najväčšej slovenskej zdravotnej poisťovne prichádza ešte pred zavedením eZdravia a môžete ho začať využívať hneď. Služba eRecept je dostupná pre všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (PZS) a v časovom predstihu prináša reálny benefit elektronizácie zdravotníctva. Pre ambulantných lekárov, nemocnice aj lekáre ide o revolučný posun smerom k využívaniu nástrojov informačnej doby. Viac ako 3,2 milióna obyvateľov Slovenska je poistených vo VŠZP, a tak bude mať elektronický recept zásadný vplyv na každodennú prax pracovníkov v zdravotníctve.

AKÉ VÝHODY PRINÁŠA eRECEPT PRE LEKÁRE?

- overenie poistenosti poistenca
- overenie nároku na zdravotnú starostlivosť
- overenie kódu lekára
- načítanie údajov na recepte prostredníctvom čiarového kódu
- rýchlejšia a jednoduchšia práca pri manipulácii s receptom
- nižšia chybovosť spojená s načítaním dát elektronicky
- nižšie riziko pri falšovaní receptov

AKTIVÁCIA SLUŽBY

Správu prístupov pre eRecept si môže aktivovať každý používateľ ePobočky s aktivovanou Službou PZS Prehľad alebo PZS Komplet. Pokiaľ nemáte vytvorené konto, môžete oň požiadať na adrese www.epobocka.com.

V rámci eRecept-u získa PZS informáciu, či je pacient poistený vo VŠZP, a či má nárok na odkladnú zdravotnú starostlivosť. Služby, ktoré eRecept prináša, umožnia VŠZP aktívne zapojiť pacienta do procesu liečby a kontroly používania liekov. Ďalšie výhody elektronického receptu tvoria **3 kľúčové piliere**:

1. BEZPEČNOSŤ LIEČBY

Vďaka vzájomnému zdieľaniu informácií medzi lekármi a lekárnou má ošetrujúci lekár lepší prehľad o liekoch, ktoré pacient aktuálne užíva, čo mu umožňuje nastaviť efektívnejšiu a bezpečnejšiu liečbu. Lekár má zároveň možnosť zobrazenia liekovej histórie poistenca za sledované obdobie. Bezpečnosť liečby je podporená aj aktuálnym zobrazovaním interakcií o lieku, ktorý lekár práve predpisuje, ako aj vzájomne medzi liekmi, ktoré sa nachádzajú v liekovej karte pacienta.

2. LIEČBA POD KONTROLOU

Lekár má kontrolu nad liečebným režimom pacienta založenú na dôkazoch. Uvidí, či a kedy si predpísaný liek vybral z lekáre, môže sa vyhnúť prípadnej duplicite pri predpise lieku a predpisu lieku s rovnakou alebo podobnou účinnou látkou.

3. EFEKTIVITA LIEČBY

eRecept je jedným z nástrojov, ktoré podporia efektívne poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Vďaka svojim funkciám prispieva k nižšej spotrebe liekov. Poskytovateľ v ňom nachádza aj informácie o doplatku za liek, ako aj zoznam lacnejších generických náhrad liekov s rovnakou účinnou látkou.

Pri výbere každého lieku na predpis platia poistenci 17 centov za recept, pričom po novom sa na elektronický recept s čiarovým kódom zmestí jeden liek namiesto dvoch. Aby našim poistencom nevznikli dodatočné náklady, plánujeme im rozdiel refundovať. Zdravotná poisťovňa eviduje údaje o každom vydanom elektronickom recepte a v prípade, ak suma za recepty presiahne 3 eurá za ktorýkoľvek kvartál v roku 2017, na požiadanie ju bude jednorazovo vyplácať v období od 15.3.2018 do 15.4.2018.

BILBERRY FORTE
Balenie: 50 tabliet

BILBERRY LUTEIN
Balenie: 50 tabliet

GINKGO BILOBA KOMPLEX
Balenie: 40 tabliet

MUMIJO
Balenie: 20 tabliet

www.evalar.sk

novinky

TRIFOLIUM KOMPLEX
Balenie: 30 kapsúl

HEPATRIN
Balenie: 60 kapsúl

PUSTYRNIK FORTE
Balenie: 60 tabliet

FITOLAX
Balenie: 40 tabliet

Všetky naše produkty sú:

Bez obsahu lepku

Vhodné pre vegetariánov

Bez obsahu GMO

VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÁ
POISŤOVŇA

Vaša Lekáreň aktuálne tvorí sieť 250 nezávislých lekární po celom Slovensku. Lekárne Vaša Lekáreň sú vlastnené individuálnymi majiteľmi a spája ich spoločná obchodná a marketingová stratégia.

Vaša Lekáreň má priemerne 15% zastúpenie v každom kraji v rámci SR a svojím obratom predstavuje 12 % z trhu verejných lekární na Slovensku.

TRADÍCIA, REMESLO, ODBORNOSŤ

Prioritou lekární Vaša Lekáreň je poskytovanie odbornej lekárenskej služby svojim pacientom a klientom. Tomuto prvoradému cieľu sú prispôbené a podriadené aj ciele a marketingová stratégia družstva Vaša Lekáreň.

zo života v lekární

TaJ Družba Prešov

„Lekáreň TaJ je rodinná firma s dlhoročnou farmaceutickou tradíciou. Bola založená v roku 1994 a funguje dodnes. Snažíme sa v lekární o to, aby každý zákazník odchádzal od nás spokojný, poučený o svojom zdravotnom stave a užívaní liekov. O tom je farmácia u nás,“ začína náš rozhovor spolumajiteľka lekární TaJ Družba Prešov, TaJ Prešov a TaJ Drienov Mgr. Katarína Novotná.

■ Čo vás priviedlo k práci lekárnik a ako sa váš lekárnícky život vyvíjal?

U mňa to bolo dosť priamočiare, keďže som v lekární doslova rástla. Najviac sa mi páčilo pozorovať prípravu mastičiek v laboratóriu. Preto moja voľba ísť po absolvovaní gymnázia na farmaceutickú fakultu nikoho neprekvapila. Našťastie ma prírodné vedy vždy bavili. Po škole som sa zapojila najskôr v menšom rozsahu do podnikania s mamou a jej spoločničkou, a takto to trvá s menšími obmenami až dodnes.

■ Splnilo rozhodnutie stať sa lekárnikom vaše očakávania?

Ani neviem, ako tých 7 rokov po škole ušlo. Nebolo to vždy ľahké, ale nikdy som svoje rozhodnutie neoľutovala. Mám rada pestrosť našej práce, pri ktorej je každý deň o niečom inom a stereotyp určite nehrozí. Pri práci s ľuďmi sa človek nenudí. Zároveň verím, že naše povolanie má prínos aj pre našich pacientov, ktorým sa snažíme pomôcť.

■ Vaše tri lekárne sú súčasťou siete lekární Vaša Lekáreň. Čo vás viedlo k tomu, aby ste do tejto siete vstúpili?

Naša firma mala už aj pred mojím nástupom dlhoročnú výbornú spoluprácu s distribučnou spoločnosťou MED-ART, preto sme neváhali ani chvíľu a od vzniku družstva VL sme jeho súčasťou. Projekt nás

Mgr. Katarína Novotná, spolumajiteľka lekární TaJ Družba Prešov, TaJ Prešov a TaJ Drienov (vpravo)

zaujal svojím konceptom aj vedením, ktoré zverili do rúk farmaceuta. Od začiatku bolo jasné smerovanie družstva, jednoznačná komunikácia s majiteľmi lekární a dodnes sa mi páči, že je kladený dôraz na kvalitu poskytovaných služieb v lekární.

■ Myslíte si, že so sieťou Vaša Lekáreň máte možnosť napredovať?

To je akoby ste sa spýtali absolventa IT, či si myslí, že by mohol napredovať, ak by šiel na stáž do ESET-u. Myslím, že hovorím za viacerých kolegov, ale veci ohľadom obchodu, marketingu a vedenia firmy sme na škole nepreberali, veď načo aj, sme predsa farmaceuti. V reálnom živote po škole sa vás nikto nepýta, či rozumiete podnikaniu, musia za vás hovoriť výsledky a nie každý vám nezištne poskytne radu či pomoc. Na regionálnych stretnutiach VL vám to podajú ako na základnej škole, dokonca začnete podnikaniu ako tak rozumieť. Ja som veľmi vďačná za mentoring a trpezlivé odpovede na moje otázky.

■ Je ešte niečo vo vašom profesijnom živote, čo by ste chceli dosiahnuť?

Chcem sa naďalej zlepšovať, aby som mohla byť prínosom pre svoje okolie.

PRE VIAC INFORMÁCIÍ O DRUŽSTVE VAŠA LEKÁREŇ NÁS KONTAKTUJTE:

e-mail: info@vasalek.sk
web: www.vasalekaren.sk

Západné a Stredné Slovensko
Lucia Brezováková
brezovakova.lucia@vasalek.sk
+421 907 772 128

Západné a Stredné Slovensko
Lucia Maceková
macekova.lucia@vasalek.sk
+421 918 714 978

Východné Slovensko
Jozef Bobaľa
bobala.jozef@vasalek.sk
+421 915 894 761

STARÁME SA O VAŠE ZDRAVIE

- VIAC AKO 500 ODBORNÍKOV -
PO CELOM SLOVENSKU

Telo prežije bez potravy približne 2 týždne, bez tekutín menej ako týždeň, ale bez kyslíka nevydrží viac ako pár minút. Je to životne dôležitý prvok, ktorý je čiastočne rozpustný vo vode. Jeho rozpustnosť je spojená s vonkajšími podmienkami (teplota, barometrický tlak, obsah ďalších zlúčenín vo vode). Napríklad vo vode vodopádov má kyslík vyššiu koncentráciu ako je vo vzduchu. Preto je reálne získať vodu s vyšším obsahom kyslíka, čím voda nadobúda pre športovca a jeho regeneráciu aj výkon vyššiu kvalitu.

MUDr. Pavel MALOVIČ, PhD, MPH, FMDr

- prednosta Kliniky telovýchovného lekárstva UNB a SZU Bratislava
- prednosta Ústavu telovýchovného lekárstva Slovenskej zdravotníckej univerzity
- odborný konzultant pre Občianske združenie Športom proti drogám v programe Play True
- vedúci pedagóg katedry Telovýchovného lekárstva Lekárskej fakulty UK a Ústavu telovýchovného lekárstva SZU v pregraduálnej aj posgraduálnej výuke
- manažér zdravotného zabezpečenia Slovenského futbalového zväzu
- dopingový komisár pre UEFA, absolvoval viac ako 350 zápasov súťaží riadených UEFA
- napísal niekoľko odborných publikácií o výžive a špecializovaných obväzových technikách
- špecialista v oblastiach: diagnostiky výkonnosti; dopingovej kontroly; výživy a pitného režimu; potravinových doplnkov a podporných prostriedkov pre zvyšovanie pracovnej, športovej a osobnej výkonnosti; preskripcie pohybovej aktivity; zdravého pracovného a životného štýlu; primárnej a sekundárnej prevencie; prognostiky výberu vhodných druhov a typov pohybových aktivít a športov pre všetky generácie

kyslíková voda a jej pozitívne miesto v športe

Kyslík a voda sú dve základné živiny, bez ktorých nie je možný normálny život ani kvalitný fyzický a psychický výkon športovca.

Voda je univerzálne, existenčné a určitým spôsobom tajomné médium pitného režimu športovca, podporujúce jeho výkonnosť. Má pamäťový informačný a energetický efekt, je to prírodná, prospešná a športový život zabezpečujúca zlúčenina. Nech je zmiešaná s akoukoľvek prímiesou, jej význam je podstatný a rozhodujúci. Kyslík je nevyhnutnou súčasťou všetkých biologických, biochemických a bioenergetických procesov v tele, duši a mysli športovca. Osviežuje svaly, srdce aj mozog a „rozdýchava“ ich výkonnosť.

Liečba kyslíkom – oxygenoterapia sa stala netradičnou doplnkovou regeneračnou metódou, ktorá je využívaná pri podpornej terapii rôznych ochorení a zranení napríklad futbalistov už dávnejšie. Keďže vo svete športovci do svojho zdravia veľa investujú, mnohí z nich si zakúpia prístroj, pomocou ktorého denne „pod maskou“ inhalujú kyslík alebo iné špeciálne zmesi podľa ordinácie lekárov prostredníctvom umelo zmeneného alebo meneného tlaku. Ide o takzvanú pneumatickú inhaláciu. Tá podľa názoru viacerých zdravotníkov urýchľuje liečbu aj takých zranení, ktoré zdanlivo s príjmom kyslíka nesúvisia. Príkladom môže byť rehabilitácia operovaného kolena, ktorá je oveľa rýchlejšia a športovec súčasne zvyšuje svoju vytrvalostnú kapacitu. Problémom je však často ekonomická nevýhodnosť metódy, jej zdĺhavosť, nemožnosť akceptovateľného urgentného použitia a najmä nepraktickosť.

Aj preto sa v ostatnom čase využíva najmä **pitie kyslíkom obohatenej vody ako kyslíková liečba cez ústa** (Oral Oxygen Therapy OOT) – nový spôsob využívajúci pozitívne vplyvy kyslíka zmesi a vody. V 70-tych rokoch sa začala používať v medicíne a potravinárstve na podporu liečby bunkovej hypoxie (diagnóza vychádzajúca z nedostatku kyslíka v bunkách), postupne sa napriek určitej nedôvere rozširovala a v treťom tisícročí ju začali v hojnom množstve využívať aj športovci. V ostatných rokoch je hitom medzi povolenými podpornými prostriedkami.

Plynný kyslík sa vo vode rozpúšťa na základe fyzikálnych procesov, čiže nie chemickou cestou. To vytvára možnosť využiť pozitívne účinky kyslíka. Rozpustnosť kyslíka vo vode je podmienená vonkajšími podmienkami – predovšetkým teplotou, barometrickým tlakom a prítomnosťou solí (ďalších zlúčenín) vo vode. Netvorí bublinky, ktoré by mohli zneprijemňovať konzumáciu pred športovým výkonom a počas neho.

V takýchto prípadoch je pitie kyslíkom obohatenej vody zvlášť účinné, keďže kyslík je transportovaný priamo do cirkulujúcej krvi zažívacím traktom a cez srdcovocievny systém. Absorpcia kyslíkovej vody po vypití začína v ústach a pokračuje v zažívacom trakte. Už 5 minút po vypití kyslíkovej vody sa zistil nárast množstva kyslíku v krvi. V protiklade s kyslíkom aplikovaným cez masku (plynné skupenstvo), kyslík dodávaný organizmu ako vodný roztok zostáva v krvi vo zvýšenej koncentrácii niekoľko hodín. Dokonca po 3 až 4 hodinách od podania vody s kyslíkom je stále zvýšená koncentrácia kyslíka v krvi. Je to výsledok aktívneho transportu kyslíka v organizme.

U športovcov je ideálne podávanie dvoch decilitrov kyslíkovej vody desať minút pred športovou aktivitou a druhá dávka sa odporúča zhruba po 40 minútach športového výkonu. Rovnako tak je vhodné využívať tento model pri tréningoch, t. j. tesne pred tréningovou aktivitou a po nej v určených intervaloch podľa odporúčania lekárom.

Zlepšenie pružnosti svalstva a jeho rýchlostnej aktivity je u športovcov evidentné. Nedostavuje sa obvyklá únava, triaška ani pohotovosť ku krčom. Voda „posvätená“ kyslíkom naozaj patrí medzi akčné elixíry výkonnosti. Okrem toho sa po zápase či tréningu „postará“ o zrýchlenie detoxikačných procesov v organizme, keďže sa aktivuje cytochróm P-450 v pečeni. Odpadové produkty ako laktát a neskôr aj kreatínkináza (CK), amoniak či urea sa vyplavujú oveľa rýchlejšie a **regenerácia svalového tkaniva je aktívnejšia a účinnejšia** – nedochádza k „zataveniu“ ani svalovej horúčke.

Pri dlhodobjšom používaní kyslíkovej vody sa potom:

- stimuluje a reguluje imunitný systém (obranyschopnosť)
- optimalizuje počet krvných buniek
- znižuje kyslíkovú nedostatočnosť svalových buniek (bunková hypoxia),

čím sa zlepšuje hojenie rán a komplexne zdravotný stav

- zvyšuje antibakteriálny a antivírusový vplyv, zvlášť na anaeróbne baktérie
 - pozitívne ovplyvňujú problémy v tráviacom trakte (pálenie záhy, žalúdočné ťažkosti) a redukuje neúmernú tvorbu a vylučovanie žalúdočných kyselín
 - stabilizuje stav srdcového svalu
 - zlepšuje kvalitu športového aj civilného života a spomaľuje starnutie.
- Pitie kyslíkovej vody stále častejšie vyhľadávajú aj záujemcovia o rekonvalescenciu a celkovú regeneráciu organizmu z manažérskych kruhov, tréneri, podnikatelia a iní ľudia s náročnými profesiami, kde duševná záťaž často prekonáva fyzickú. Jej dlhšie trvajúca konzumácia podľa niektorých výsledkov štúdií z USA alebo Nemecka hovorí o aj zvyšovaní psychickej odolnosti (takzvaný mozgový doping).

MUDr. Pavel Malovič

KYSLÍKOVÁ VODA

— VODA, KYSLÍK, ENERGIA, ZDRAVIE —

NOVINKA NA TRHU

- **OXYWATER MODRÁ**
BEZ PRÍCHUTE, BEZ BUBLINIEK, KYSLÍK 90 mg/l
- **OXYWATER ZELENÁ**
S PRÍRODNOU PRÍCHUŤOU UHORKA/LIMETKA, BEZ FRUKTÓZY,
BEZ CUKRU, BEZ SLADIDLA, BEZ BUBLINIEK, KYSLÍK 90 mg/l

BEZ VODY ČLOVEK VYDRŽÍ TÝŽDEŇ. BEZ KYSLÍKA 5 MINÚT.
DVE NAJDÔLEŽITEJŠIE ESENCIE ŽIVOTA. SPOJILI SME ICH PRE VÁS.
NOVÁ KATEGÓRIA NA TRHU – OXYWATER. NEPOROVNATEĽNÁ S VODOU,
NEPOROVNATEĽNÁ S ENERGETICKÝMI NÁPOJMI. ÚPLNE NOVÁ KATEGÓRIA.

Oxywater/Kyslíková voda v 250 ml plechovkách/ Kyslík: 90mg/l, TDS: 147,3 mg/l, Ph: 7,43

- PRÍLEV PRIRODZENEJ VITALITY BEZ STIMULANTOV ● POCIT LAHKOSTI V ŽALÚDKU ● POCIT ČISTÝCH HLASIVIEK
- HLADKÝ POCIT ZUBOV BEZ POVLAHU ● SILNÁ PREVENCIA PROTI CIVILIZAČNÝM CHOROBÁM, NAJMÄ ONKOLOGICKÝM
- NULA KALÓRIÍ ● ZVÝŠENÁ VÝKONNOSŤ PRI ŠPORTE ● DOSTATOČNE OKYSLIČENÁ KRV ● PODPORA MOZGOVEJ ČINNOSTI – IHNEĎ OKYSLIČENÝ MOZOG ● ZLOŽENIE: NÍZKO MINERALIZOVANÁ VODA A VYSOKO KONCENTROVANÝ KYSLÍK

EAU THERMALE Avène

Termálna voda Avène je vzácnym prírodným bohatstvom, uznávaným po celom svete, ktoré má preukázané blahodarné účinky.

Po chirurgických zákrokoch

Po depilácii

Počas cestovania

Po športových aktivitách

Na zapareniny

Sledujte nás na:

www.avenes.cz

Pierre Fabre

 K dispozícii v partnerských lekárňach.

zásady správneho užívania antibiotík

Infekčné ochorenia patria medzi najvýznamnejšie humánne ochorenia, ktorých smrtiaci potenciál sa v priebehu 20. storočia významne znížil. Prispel k tomu vývoj antiinfekčných liekov proti baktériám, vírusom a parazitom. V neposlednom rade prispela k výraznejšej situácii aj včasná diagnostika, očkovanie a globálne opatrenia (1).

Aj napriek tomu, že sa antibiotiká používajú v klinickej praxi už niekoľko desaťročí, pacienti často nedodržiavajú zásady ich správneho užívania. Ak sa antibiotiká užívajú nesprávne, môže dôjsť k zlyhaniu liečby, k nezvládnutiu infekcie a následne k zhoršeniu klinického stavu pacienta.

Použitie antibiotika **indikuje** vždy **lekár**, nikdy nie sám pacient. Antibiotiká slúžia len k liečbe **bakteriálnych infekcií**. Lekár určí liečbu antibiotikami na základe:

a) Mikrobiologického nálezu – mikrobiologické laboratórium identifikuje pôvodcu infekčného ochorenia a jeho citlivosť na antibiotiká. Lekár vyberie vhodné antibiotikum pre dané ochorenie.

b) Empiricky – na základe skúseností, klinického stavu pacienta podľa všeobecných algoritmov zohľadňujúcich najčastejšie sa vyskytujúce mikroorganizmy v jednotlivých systémoch ľudského organizmu. A to v prípade, ak pacient vyžaduje rýchle nasadenie antibiotickej liečby a pôvodca ochorenia nie je ešte známy; alebo ak nie je možné od pacienta odobrať biologický materiál.

Antibiotikum si pacienti vyberajú **v lekárni na lekársky predpis**. Lekárnik vydáva liek pacientovi s odbornou radou o jeho správnom užívaní. Ak má pacient (väčšinou dieťa) naordinovanú tekutú liekovú formu, ktorá sa získa zo suchej substancie, pripraví mu ju odborne v lekárni.

Aby bola liečba účinná, musí pacient dodržiavať zásady správneho užívania antibiotík:

1. Základným predpokladom účinku liečiva je jeho dostatočná koncentrácia v mieste jeho pôsobenia (2). Preto antibiotikum treba užiť **v predpísanej dávke a v predpísanom intervale**, aký odporučil lekár. Antibiotikum sa musí užívať pravidelne. Ak náhodou pacient liek zabudne užiť, musí ho užiť **hneď** ako si naň spomenie a ďalej dodržiavať pred-

PharmDr. Mária Göböová, PhD.
klinická farmaceutka
Interná klinika, FN Nitra

písaný interval podávania. Pacient nesmie svojvoľne vynechať podávanie antibiotika a upraviť si dávku.

2. Väčšina antibiotík sa užíva pred jedlom (napr. Amoksiklav), sú však aj výnimky, ktoré sa lepšie vstrebávajú s jedlom (Zinnat). Lieky treba zapíjať zásadne čistou vodou. O správnom použití antibiotika **v súvislosti s jedlom** sa má pacient informovať **v lekárni** a pozorne si prečítať **príbalový leták**.

3. Pacient musí **užívať antibiotikum po celú dobu** stanovenú lekárom. Je dôležité využívať celé balenie liečivého prípravku, aj keď sa pacient cíti lepšie. Ak sa liečba preruší príliš skoro, nemusí liečivo zničiť všetky baktérie. U pacienta môže vzplanúť opäť ochorenie a zostávajúce baktérie už môžu byť rezistentné voči antibiotiku, ktoré pacient užíval. Väčšinou sa antibiotikum užíva ešte 3 dni po zlepšení klinického stavu.

4. Predpísané antibiotikum je určené len **pre konkrétneho pacienta, pre dané ochorenie a dobu užívania**. Antibiotikum sa musí doužívať, nesmie sa nechávať do „zásoby“, poskytovať zvyšky liečiva inému pacientovi. Ak by iný pacient doužíval nesprávne antibiotikum bez ordinácie lekára, mohla by sa jeho infekcia užitím nesprávneho lieku naopak ešte zhoršiť a oddialiť nasadenie správnej liečby.

5. Ak si pacient nie je istý správnym používaním antibiotika, mal by problém **konzultovať so svojím lekárom alebo lekárnikom**.

6. Ak má pacient podozrenie na **nežiaduce účinky lieku**, problém musí konzultovať s lekárom alebo lekárnikom. Lekár alebo lekárnik mu podá informáciu, či tento nežiaduci účinok súvisí s antibiotickou liečbou a či je nutné liečbu prerušiť. Pacient nesmie liečbu prerušiť z vlastnej vôle.

7. Pacienti, ktorí sa liečia aj na iné chronické ochorenia, musia lekára a lekárnika informovať o liekoch, ktoré súčasne užívajú s antibiotikami. Medzi niektorými

Dodržiavaním zásad správneho použitia antibiotík môže aj pacient v nemalej miere prispieť k účinnej liečbe infekčného ochorenia nielen svojho, ale aj budúcich generácií.

liekmi môžu vzniknúť **interakcie** (vzájomné ovplyvňovanie účinkov 2 alebo viacerých liekov), ktoré sa prejavujú nežiaducimi účinkami. Lekár musí voľiť také antibiotikum, ktoré so súčasnou terapiou do interakcií nevstupuje. Príkladom môže byť užívanie makrolidových antibiotík (klaritromycín, erytromycín) spolu s warfarínom, digoxínom, liekmi na epilepsiu, liekmi na úpravu porúch srdcového rytmu, liekmi na liečbu cukrovky a zvýšených tukov v krvi atď. V takomto prípade lekár vyberie antibiotikum zo skupiny penicilínov (napr. Amoksiklav, Ampicilin, Unasyn) alebo cefalosporínov (napr. Ospexin, Zinnat, Cedrox). Pri výbere vhodných voľnopredajných liekov a čajov pacientom na antibiotickej liečbe poradia v lekárni. Nesmie sa zabúdať aj na možné interakcie s antikoncepciou. Počas antibiotickej liečby je potrebné použiť aj inú alternatívu antikoncepcie.

8. Osobitnú skupinu pacientov tvoria **tehotné a dojčiace ženy**. Samotná neliečená infekcia môže ohroziť nielen matku, ale aj budúce dieťaťko. Budúca mamička sa v prípade bakteriálnej infekcie musí liečiť. Lekár pri výbere antibiotika prihliada na bezpečnosť liečby nielen matky, ale aj plodu a dojčeného dieťaťa. Vyberá účinné antibiotiká, ktoré neovplyvnia zdravý vývoj plodu a dieťaťa. Berie ohľad na prestup antibiotika placentou a do materského mlieka. Najbezpečnejšími antibiotikami, s ktorými sú skúsenosti s použitím u tehotných a dojčiacich žien, sú penicilínové a cefalosporínové antibiotiká. Vhodné antibiotikum sa však posudzuje u každej tehotnej ženy individuálne s ohľadom na pôvodcu infekcie, miesto infekcie, týždeň gravidity, vek dojčeného dieťaťa a frekvenciu dojčenia.

9. Antibiotická liečba **v detskom veku** má svoje špecifiká. K malým pacientom sa musí pristupovať prísne individuálne. Zohľadňuje sa ich vek, hmotnosť, miesto infekcie, lieková forma (sirup, roztok), ktorú je schopné dieťa užiť a v neposlednom rade spolupráca rodičov. Rodič musí dieťaťu podávať liek tak ako to naordinoval pediater. Nie všetky antibiotiká pre dospelých sú vhodné aj pre deti. V detskom veku sa nesmú používať antibiotiká zo skupiny chinolónov (napr. Ciphin, Abaktal, Tavanic, Nolicin) a tetracyklínov (napr. Doxybene, Doxyhexal). Preto nikdy rodičia nesmú podávať antibiotiká deťom, ktoré im zostali po ich liečbe. Pre deti môžu byť kontraindikované a dávky príliš vysoké. Mohli by malým pacientom spôsobiť vážne zdravotné problémy. Lieková forma pre dospelých je pre deti absolútne nevhodná (veľké tablety). Dieťa nie je schopné užiť antibiotikum v takejto liekovej forme alebo naopak, môže byť preň nebezpečná (vdýchnutie až zadusenie).

10. **Starší pacienti**, ktorí majú problémy s pamäťou a mobilitou, musia lieky užívať pod dohľadom zdravotníckeho personálu v zariadeniach alebo rodinných príslušníkov, opatrovateľov v domácej starostlivosti. U pacientov s poruchou prehĺtania je možnosť voľby vhodnej liekovej formy (roztok, sirup).

11. Antibiotiká môžu u pacientov spôsobiť zmenu črevnej mikrobioty a následne hnačky. Je vhodné ich kombinovať s **probiotickými kultúrami**, či už v potrave alebo v probiotických preparátoch, kde ich koncentrácia je niekoľkonásobne vyššia. Probiotiká by sa mali používať pri každej antibiotickej liečbe u detí aj dospelých. Bežné probiotiká je vhodné podávať 2–4 hodiny po užití antibiotika spolu s probiotickými potravinami (napr. kyslomliečne potraviny). Na trhu sú však aj probiotiká, ktoré sa môžu užívať súčasne s antibiotikami bez časového odstupe (napr. Linex cps). Takéto podávanie probiotík je pre pacienta výhodnejšie, lebo je menšia pravdepodobnosť, že probiotikum zabudne užiť.

Zodpovednosť pacienta k vlastnému zdraviu a dodržiavanie liečebného režimu je nevyhnutnou súčasťou úspešnej terapie. Zvlášť to platí pri antibiotickej liečbe, keď pri nerešpektovaní zásad podávania antibiotík môže pacient ohroziť nielen svoje zdravie, ale aj globálnu situáciu v liečbe infekčných chorôb. Nedostatočnou liečbou sa selektujú kmene mikroorganizmov, ktoré budú na bežné antibiotiká necitlivé. Treba mať na pamäti, že rezistencia na antibiotiká stúpa omnoho rýchlejšie ako uvádzanie nových antibiotík na trh. Dodržiavaním zásad správneho použitia antibiotík môže aj pacient (prípadne rodič, opatrovateľ) v nemalej miere prispieť k účinnej liečbe infekčného ochorenia nielen svojho, ale aj budúcich generácií.

Literatúra:

1. KUŽELOVÁ, M. - KOVÁČSOVÁ, B. - ŠVEC, P. 2009. *Farmakológia antiinfekčných liečiv*. 2009. 1. vyd. Martin: Vydavateľstvo Osveta, spol. s r. o., 2009. 184 s. ISBN 978-80-8063-327-1.
2. KRIŠKA, M.a kol. 2002. *Memorix klinickej farmakológie a liekov*. 1. vyd. Bratislava: Slovak Academic Press, 2006. 610 s. ISBN 80-88908-90-9.

Baldriparan[®]

obalené tablety

rastlinný liek

NOVINKA

- ▬ na zmiernenie porúch spánku
- ▬ na úľavu od nervového napätia
- ▬ bez vzniku závislosti
- ▬ extrakt z koreňa valerjány

Zloženie: 441,35 mg extraktu (vo forme suchého extraktu) z valerjány lekárskej *Valeriana officinalis* L., s. l. koreň (koreň valerjány) (6,0–7,4:1). Extrakčné rozpúšťadlo: 70 % etanol V/V.

Terapeutické indikácie: Rastlinný liek na úľavu mierneho nervového napätia a porúch spánku. Baldriparan sa používa u dospelých a dospievajúcich starších ako 12 rokov.

Posledné roky sa na laických aj odborných fórach už notoricky často skloňujú ochorenia ciev a ich príčiny. Medzi už azda triviálne rizikové faktory sú bežne zaradované činitele ako nízka pohyblivosť populácie, príliš veľa „nezdravých“ tukov v potrave, nedodržovanie pitného režimu a nadváha. V poslednom období sa spomína ako významný rizikový faktor týchto ochorení aj zvýšená hladina aminokyseliny homocysteín (Hcy) v krvi a jej negatívny dopad na stav vnútornej výstelky ciev. Na túto problematiku sme sa preto spýtali odborníka – cievneho lekára MUDr. Petra Horváta.

homocysteín – tichý zabijak?

alebo endoteliálna dysfunkcia spôsobená zvýšenou hladinou homocysteínu

MUDr. Peter Horvát
internista, angiológ

Čo je endoteliálna dysfunkcia?

■ Cievny sú zložené z viacerých vrstiev a vnútorná výstelka je tvorená veľmi hladkou, tenkou vrstvou buniek nazývanou tiež endotel. Endotel zabezpečuje, aby sa krv a jej zložky (krvné doštičky, cholesterol, minerály...) nelepili na stenu cievy a neupchali ju. Keď sa poruší jeho funkcia a celistvosť, telo sa ho snaží opraviť a prirodzene sa aktivujú krvné doštičky. Tie poruchu „zalepia“ a defekt sa postupne opraví. Ak je endotel dlhodobo pod „paľbou“ faktorov, ktoré ho narúšajú, organizmus nestíha tieto poruchy opravovať a na miestach porúch sa hromadia krvné doštičky, cholesterol a iné zložky krvi, ktoré v danom mieste postupne cievu zužujú a môžu ju aj upchať. Dlhodobá záťaž na vnútornú výstelku cievy môže vyústiť do narušenia jej funkcie. Tento stav sa odborne popisuje ako endoteliálna dysfunkcia (ED). ED môže byť, a často aj je, pomyselným štartérom väčšiny ochorení ciev. Najčastejšie ochorenia, ktoré priamo súvisia s upchatím ciev, sú bežne známe ako ateroskleróza, trombóza, embólia, infarkt či mozgová príhoda.

Čo je homocysteín?

■ Je to bežná aminokyselina vznikajúca počas premeny bielkovín v tele ako medziprodukt sírnych aminokyselín cysteínu na metionín alebo naopak. U zdravých jedincov sa jej hladina v krvi bežne pohybuje v rozmedzí 0-10 μmol/l. V tomto množstve nespôsobuje v organizme žiadne zmeny a pre cievy nepredstavuje žiadne riziko.

Čo je hyperhomocysteinémia?

■ Je to stav, kedy sa v krvi nachádza priveľa Hcy. Keď je jeho hladina príliš vysoká, srdce a cievy sú v ohrození. Svojou agresivitou poškodzuje endotel. Svet zdravotníkov vníma Hcy rovnako vážne ako vysoký krvný tlak, cukrovku, fajčenie, vysoký cholesterol alebo ďalšie rizikové faktory, ktoré poškodzujú cievy. Hcy je nezávislý rizikový faktor pre vznik ED a následných ochorení s ňou súvisiacich (infarkt, mozgová príhoda, trombóza a embólia).

Ako vážna je táto problematika?

■ Srdcovo-cievne ochorenia sú hlavnou príčinou chorobnosti a úmrtnosti v SR, umiera na ne približne 55 % obyvateľov. Ako prezentoval už pred 15 rokmi MUDr. Ján Lietava, CSc., zdraví Slováci majú takú istú hodnotu Hcy ako Američania po infarkte!!! Čo je však nemenej dôležité, vysoké hladiny Hcy sa podieľajú aj na vzniku ďalších druhov ochorení, ako napríklad Alzheimerova choroba a iné demencie. Hcy je taktiež rizikový faktor vzniku nádorových ochorení a komplikácií cukrovky.

Čo je dôvodom zvýšenia Hcy?

■ Dôvodov je mnoho. Ak by som to mal zhrnúť, základné príčiny sú genetické vlohy, lieky, správanie sa pacienta a niektoré ochorenia. Genetické predispozície sa spravidla vyšetrujú len vtedy, ak už pacient nejaké cievne ochorenie má a liečba sa nedarí alebo sa ochorenie vracia. Užívanie niektorých liekov – niektorí autori hyperhomocysteinému popisujú ako „chorobu dobre liečeného pacienta“ a, žiaľ, nie sú ďaleko od pravdy. Paradoxne na pozore by sa mali mať práve pacienti, ktorí užívajú mnoho liekov na tlak, dýchanie, cholesterol, cukrovku alebo opakovane antibiotiká – preukázal sa vzťah medzi mnohými liekmi užívanými dlhodobo a zvýšenou hladinou Hcy. Správanie pacienta – málo pohybu, tučnota, fajčenie, alkohol, veľa kávy, ale sú popisované veľmi vysoké riziká aj pri vegánoch. Ženy v menopauze sú prirodzene náchylnejšie tiež. Ochorenia – tu za zmienku stoja hlavne ochorenia srdca a ciev, no na pozore by sa mali mať hlavne diabetici.

Ako zistím, či mám vysoký Hcy?

■ Je to jednoduché – ak máte v rodine niekoho, kto už niekedy mal niektoré z uvedených ochorení, užívate niektoré lieky, ktoré som spomínal, máte niektoré faktory alebo ochorenia, môžete byť v podozrení. Lekár na základe podozrenia alebo na požiadanie môže vyšetriť vašu krv.

Dá sa Hcy znížiť?

■ Áno a paradoxne zväčša veľmi ľahko. Napriek závažnosti ochorení, ktoré Hcy spôsobuje, prevencia jeho vysokej hladiny je pomerne jednoduchá konzumácia správnej formy vitamínov B – B₁₂, B₆ a kyseliny listovej. Tieto tri vitamíny sa priamo podieľajú na troch cestách jeho odbúravania. Ak sú v strave dostatočne zastúpené, Hcy sa drží v správnej hladine. Znie to jednoducho, no žiaľ, veľmi málo ľudí v našej populácii toto dokáže dosiahnuť. Potrebné by bolo podstatne zvýšiť príjem potravín bohatých na tieto vitamíny, a to napríklad každodennou konzumáciou niekoľko sto gramov čerstvej listovej zeleniny, kvalitného červeného mäsa, kvasníc, orechov, kapusty... skrátka všetkého toho, čo je pre priemerného Slováka príliš málo chutné alebo nedostupné.

Keďže zmeniť správanie sa pacientov nedokážem a opakovane diagnostikujem vysoké hladiny Hcy okrem ďalších rizikových faktorov, ktorých majú zväčša tiež dostatok, volím po dohovore možnosť B, čo je doplnenie predmetných vitamínov formou doplnku výživy. Takto dosiahneme správny pomer a množstvo vitamínov, a tiež požadovaný efekt liečby.

V súčasnosti je v lekárňach dostupných niekoľko doplnkov výživy s touto trojkombináciou. Dokonca v zmysle najnovších štúdií som zaznamenal už aj na Slovensku preparát s obsahom metylkobalamínu B₁₂, ktorý významne znižuje Hcy aj u pacientov, kde iné preparáty fungovali len obmedzene.

Použitá literatúra:

Homocysteine and cardiovascular disease: evidence on causality from a metaanalysis,
David S Wald, Malcolm Law,
Joan K Morris,
bmj.com 2002;325:1202

Návrh na homocysteínový konsenzus
Slovenskej internistickej spoločnosti,
Pracovnej skupiny preventívnej
kardiológie SKS, Slovenskej asociácie
pre aterosklerózu, Spoločnosti
famiálnych hyperlipoproteinémii,
Význam homocysteínu, Cardiol
2003;12(3):K/C45–46

Homocysteine-Induced Endothelial Dysfunction

Wai Keung Christopher Lai Ming Yin Kan
Department of Health Technology
and Informatics, The Hong Kong
Polytechnic University, Hung Hom
,HKSAR,
Ann Nutr Metab 2015;67:1–12

Homocysteine Slovakia study: study design and occurrence of hyperhomocysteinaemia and other risk factors

Lietava J1, Vohnout B1,3, Dukat A1,
Fodor GJ2
2nd Department of Internal Medicine,
Comenius University, Bratislava, Slovakia
Bratisl Lek Listy 2012; 113 (2), 80–86

Brief Comparison of the Three Formulations of Vitamin B₁₂

Written by Triet Do, Doctor of Pharmacy Candidate 2014, University of Southern California
<http://centraldrugrx.com/doctor-blog/comments/brief-comparison-of-the-three-formulations-of-vitamin-b12>

výživové doplnky

Vidawell je nová obchodná značka výživových doplnkov, ktorá využíva 20-ročné skúsenosti s vývojom, výrobou a potrebami zákazníkov. Primárne oslovuje vekovú skupinu 40+, čo však nie je podmienkou pre užívanie prípravkov. Všetky prípravky sú bez alergénov a farbív, vhodné aj pre vegetariánov a celiatikov.

výživové doplnky pre lepší život

Viac informácií na: www.vidawell.sk

NA PODPORU OBRANYSCHOPNOSTI

Dvojtýždňové balenie, 40 kapsúl z 8 bylenných extraktov a kvasničných betaglukánov. Súčasťou zloženia je aj **Kapucínka väčšia** (*Tropaneolium majus*), ktorá má širokospektrálne antibiotické účinky. Pôsobí proti väčšine kmeňov baktérií, ktoré spôsobujú zápalové ochorenia močových a dýchacích ciest. Kapucínka je napriek jej silným účinkom ohladuplná k telu. Neničí prirodzenú mikroflóru zažívacieho traktu a iných slizníc.

NA PREČISTENIE

Dvojmesačná kúra, 120 kapsúl zo 6 bylenných extraktov. Súčasťou zloženia je aj **Právenka latnatá** (*Andrographis paniculata*), u nás málo známa bylina ayurvédскеj medicíny, ktorá je súčasťou indického liekopisu a používa sa ako hepatoprotektívum po infekčných hepatitídach, stavoch po otrávených liekmi a inými chemickými látkami a ďalej u rôznych foriem dyspepsií a tiež **Lipkavec** (*Galium Verum*), ktorý čistí obličky, pečeň, pankreas a slezinu. Používa sa aj pri poruchách lymfatického systému.

NA TVORBU ČERVENÝCH KRVINIEK

Dvojmesačné balenie, 60 kapsúl **železa vo forme Fe2+**, bisglycinátu železnatého (chelát), s vysokou absorpciou a postupným uvoľňovaním je veľmi dobre tolerovaná forma, výskyt zažívacích ťažkostí je zriedkavý a compliance vysoká. Súčasťou zloženia sú tiež **vitamín C** (podporuje resorpciu železa) a **vitamíny B6, B12, kyselina listová** (prispievajú k znižovaniu koncentrácie homocysteínu v krvi). Prípravok je vhodný aj pre tehotné a dojčiacie ženy.

NA ZMIERNENIE NAPÄTIA

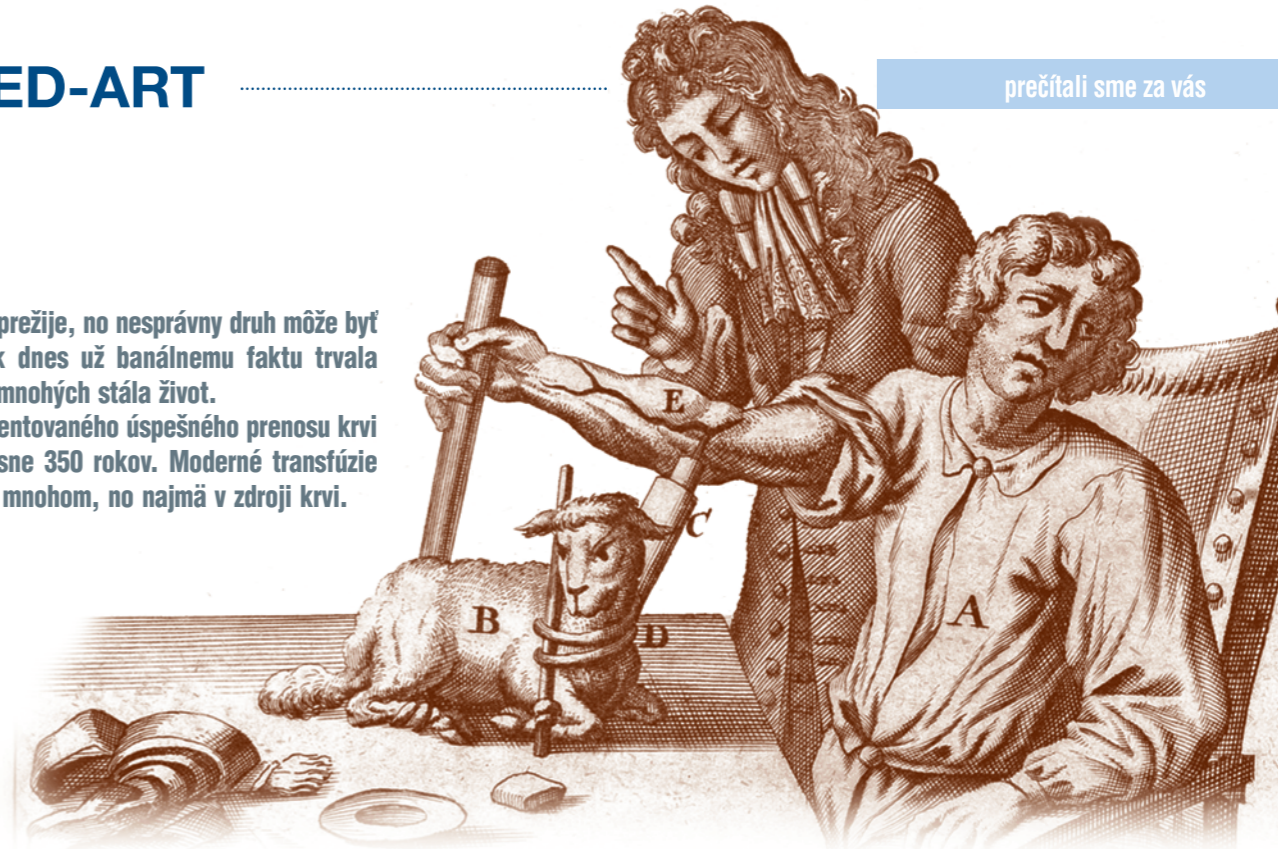
Mesačné balenie, 30 kapsúl zo 6 bylenných extraktov. Súčasťou zloženia je aj **Čajovník čínsky** (*Camellia sinensis*), ktorý produkuje amino acid teanín známy tiež ako L-theanín. Ten stimuluje alfa mozgové vlny, ktoré sú spojené s relaxáciou, ale zároveň udržiujú človeka v bdelom stave. Pomáha uvoľňovať myseľ a zrýchľuje reakcie človeka. Preto je prípravok Na zmiernenie napätia možné a vhodné užívať aj počas dňa.

MED-ART

prečítali sme za vás

Bez krvi človek neprežije, no nesprávny druh môže byť smrteľný. Cesta k dnes už banálnemu faktu trvala stovky pokusov a mnohých stála život. Od prvého zdokumentovaného úspešného prenosu krvi však uplynulo presne 350 rokov. Moderné transfúzie sa od neho líšia v mnohom, no najmä v zdroji krvi.

transfúzia oslavuje 350 rokov človek dostal krv jahňata

Úplne prvú zdokumentovanú transfúziu ľudskej krvi vykonal francúzsky lekár Jean Baptiste Denis. Odvolávajúc sa na nevinnosť a čistotu použil osobný lekár francúzskeho kráľa Ľudovíta XIV. pri transfúzii krv jahňata. Tento prevratný pokus sa uskutočnil 15. júna 1667 v Paríži.

Jean Baptiste Denis sa podľa všetkého narodil v roku 1640, v čase transfúzie mal 27 rokov. V tom období už bol známy obeh krvi, ktorý v roku 1628 objasnil William Harvey. Vyvolalo to záujem o krv a o jej transfúziu, najskôr experimentálne u zvierat. O vedeckých správach na tému transfúzií sa diskutovalo medzi učencami londýnskej kráľovskej spoločnosti vo vtedajšom Anglicku už v máji 1665 a ďalšia úspešná transfúzia krvi medzi zvieratami sa uskutočnila v Anglicku v novembri 1666. Správy o tom sa objavili aj v Paríži a hneď v januári 1667 členovia francúzskej vedeckej spoločnosti uskutočnili transfúziu na dvoch psoch. V marci 1667 bol realizovaný experiment s výmenou krvi medzi tromi teľatami a tromi psami. S výsledkami boli učitelia zrejme spokojní. Ich najväčší záujem potom smeroval k transfúzii krvi medzi zvieratom a človekom.

Obeťou prvého pokusu, ktorý urobil Jean Baptiste Denis v lete roku 1667, bol mladý letargický muž so zimnicou. Krv mu poskytl jahňa a do jeho organizmu sa dostala prostredníctvom striebornej rúrky. Mladík sa po zákroku prebral z letargie, zmena stavu ohromila celé jeho okolie. Ďalšiu transfúziu podstúpil 45-ročný remeselník, ktorý dostal krv od ovce. Na druhý deň sa vrátil do práce akoby sa mu nič nestalo.

Tretím prípadom bol mladý švédsky šľachtic, ktorý na ceste po Európe ochorel a jeho lekári mu už nevedeli pomôcť. Jeho rodina nástojila na transfúzii ako na poslednej možnosti jeho liečby. Dostal krv z teľatka a hoci sa mu stav zlepšil a začal aj komunikovať, ďalšiu transfúziu neprežil.

Ako štvrtý sa transfúzii krvi podrobil psychicky chorý muž, ktorý zomrel počas tretej transfúzie. Jeho manželka obvinila Denisa, že jej manžela

zabil. Prípad sa dostal pred súd, ktorý síce v apríli 1668 uznal nevinu Jeana Baptiste Denisa, ale zakázal všetky ďalšie podobné pokusy bez povolenia parížskej lekárskej fakulty. Poslednú transfúziu Denis uskutočnil vo februári 1668 na žene postihnutej paralýzou. Rozhodnutím súdu záujem o transfúziu upadol tak náhle ako začal. Francúzsky parlament zakázal transfúzie krvi v roku 1670, nasledoval ho parlament v Anglicku a napokon transfúziu krvi zakázal aj pápež.

V Anglicku prejavili záujem o vedecké poznatky Jeana Baptiste Denisa v roku 1673, keď dostal pozvanie od panovníka Karola II. Vedec sa však cítil nedocenený, vrátil sa do Francúzska a pokračoval vo svojej vedeckej práci. K medicínskej praxi sa nevrátil a transfúziou krvi sa už nezaoberal.

Jean Baptiste Denis zomrel 3. októbra 1703, dožil sa zrejme 63 rokov.

zdroj: primar.sme.sk

Alsasko, Burgundsko, Lotrinsko

tor, dnes premenený na múzeum Unterlinden, ukrývajúci umelecké diela z okolitých cirkevných inštitúcií. Návšteva najlepšie zachovalého vinárskeho mestečka Alsaska – Riquewihir – prehliadka renesančnej radnice s arkýrovými oknami a strážnou vežou. V prípade priaznivého počasia cesta k hradu Château du Haut-Koenigsbourg s krásnymi výhľadmi na alsaskú rovinu. Ochutnávka vynikajúceho francúzskeho vína u miestneho vinára. Pozriete si mesto Strasbourg nazývané aj „križovatkou Európy“ – oficiálne sídlo európskeho parlamentu a iných dôležitých európskych inštitúcií. Prehliadka mesta s jednou z najstarších univerzít vo Francúzsku, katedrálou Notre-Dame, inšpirovanou slávnou katedrálou v Paríži, stredovekými uličkami a starou časťou Petite France, postavenou pozdĺž kanála, zaradenou do dedičstva UNESCO.

Prvou zastávkou tohto krásneho výletu bude prehliadka mesta Metz (v stredoveku pod názvom Méty hlavné mesto Austrázie), ležiaceho na sútoku riek Mosela a Seille. Tu sa nachádza najkrajšia gotická katedrála sv. Štefana z 13. storočia. Neskôr zastávka v sídle lotrinských vojvodov Nancy s krásnym námestím Place Stanislas a námestiami Place de la Carriere a Place d'Alliance, zapísanými v zozname UNESCO. Poslednou zastávkou dňa bude prehliadka opevneného mesta Toul, ktoré leží na rieke Moselle, pýšiaceho sa pevnosťou a katedrálou St. Etienne. Navštívite stredoveké mestečko Dijon, hlavné mesto historického Burgundska, známe okrem iného aj chýrnou dijonskou horčicou a burgundským vínom. Neďaleko od mesta pramení rieka Sein. Prechádzka uličkami s dodnes obývanými pôvabnými starými hrádzenými domami, návšteva gotickej katedrály sv. Benigna, patróna mesta. Atypickou architektúrou a pôsobivou umeleckou výzdobou zaujme aj kostol Notre-Dame, kde sa nachádza socha Panny Márie z 12. st. a ďalší symbol mesta – plastika sovičky, ktorej odtlačky sú aj na historickej dlažbe a ukazujú smer prehliadky pre turistov. V bývalom paláci burgundských vojvodov dnes sídli radnica a múzeum výtvorného umenia so skvostami moderného umenia. Pokračovanie v prehliadke mesta Colmar s pokladmi gotickej maľby – bývalý dominikánsky kláš-

Nedovoľte nostalgii z odchádzajúceho leta, aby vám kazila náladu... Teraz je ideálny čas na spoznávanie nového, krásneho, farebného, inšpiratívneho... Podte s nami do sveta..!

Viac informácií k jednotlivým zájazdom a množstvo ďalších zaujímavých cestovateľských ponúk nájdete na: www.turancar.sk

Francúzska riviéra A KAŇON VERDON

Navštívite mesto označované, ako „kráľovná riviéry“ – Nice, kde absolvujete prehliadku starého mesta s typickými úzkymi uličkami, ktoré sa od 18. storočia zmenilo len minimálne. Čaká vás prechádzka po luxusnej palmovej Anglickej promenáde (Promenade des Anglais) so známym hotelom Negresco, vyhládka na mesto zo zrúcanín hradu, prehliadka radnice, opery, námestia Massena a starobylého trhu Cours Saleya.

Dostanete sa do provensálskych Álp k Verdonskému kaňonu, k najhlbšiemu a najširšiemu v Európe a druhému najväčšiemu na svete. Vďaka jedinečnému prostrediu tohto prírodného parku s neobvyklou faunou i flórou je tento kaňon často označovaný ako najkrajší na starom kontinente. Cesta vinúca sa ponad kaňon ponúka množstvo nádherných pohľadov na vápencové útesy pretínajúce smaragdovo zelenú vodu rieky Verdon. Nebude chýbať ani zastávka v stredovekom mestečku Aiguines nad jazerom St. Croix s tyrkysovo modrou vodou, návšteva romantickej dedinky Moustiers-Sainte-Marie z 15. st. zasadenej do oko-

litých skál, mnohými považovanej za najkrajšiu dedinku Francúzska. Preslávená je svojou krásnou keramikou a zlatou hviezdou, ktorá visí na 225 m dlhej železnej kovanej reťazi medzi vrcholmi priesmyku.

Navštívite vychýrené Saint Tropez, jedno z najznámejších letovísk vo Francúzsku, často navštevované aj svetoznámymi osobnosťami. Typická je línia luxusných jacht tiahnuca sa pozdĺž prístaviska, množstvo malých kaviarničiek a promenáda plná prechádzajúcich sa turistov. Prehliadneme si historické centrum, jachtársky prístav a známu policajnú stanicu, ktorú preslávil legendárny Luis de Funès. Návšteva blízkeho mestečka Port Grimaud, ktoré je nazývané francúzskymi Benátkami, fakultatívne plavba loďou kanálmi. Presun do stredovekej dedinky St. Paul de Vence, ktorá je známa ako dedinka umelcov a spisovateľov, s množstvom malých provensálskych domčekov so súkromnými galériami a obchodíkmi s umeleckými predmetmi.

Neskôr sa presuniete do horskej dedinky Èze, kde vás čaká návšteva známej parfumérie Fragonard. Transfer do Monaca, druhého najmenšieho štátu a najstaršieho kniežactva na svete. Mesto je známe ako daňový raj, preslávené najmä vďaka časti Monte Carlo s množstvom kasín. V Monacu si nenecháme ujsť prehliadku katedrály, kniežacieho paláca, Oceánografického múzea a tiež svetoznámeho kasína v Monte Carlo. Poobede možnosť individuálneho voľna.

diesel je na začiatku svojho konca... júl 2017 ako dôkaz

Posledné týždne priniesli najvýznamnejšie správy a novinky pre elektromobilitu za veľmi dlhé obdobie. Ich hlavný odkaz je, že obdobie dominancie vozidiel na spaľovací pohon sa končí a elektrická doprava bez emisií je na najlepšej ceste ich nahradiť. Tento proces práve prebieha.

KRÁTKA REKAPITULÁCIA

OBMEDZENIA PRE DIESELOVÉ VOZIDLÁ

7. júla Francúzsko spustilo svoj klimatický plán, podľa ktorého okrem iného plánuje do roku 2040 zakázať dieselové automobily a do roku 2050 sa chce stať úplne uhlíkovo neutrálne. Na konci júla sa pridalo aj Anglicko, keď anglická vláda predstavila plán zákaza predaja nových dieselových a benzínových áut do roku 2040, a prechodu na dopravu úplne bez emisií do roku 2050. Toto sú naozaj prevratné správy, len samotné Anglicko predstavuje šiesty najväčší trh pre predaj automobilov na svete. V nemeckom Stuttgarte, sídle väčšiny výrobcov nemeckých automobilov, sa súd priklonil na stranu ochrancov prírody, ktorí požadujú výrazné sprísnenie doterajších opatrení na ochranu ovzdušia. Tento prípad bol v Nemecku pozorne sledovaný vzhľadom na signál, ktorý jeho výsledok vyšle ostatným mestám, najmä Mníchovu, ktorý zvažuje podobné opatrenia a zákaz dieselových áut na ochranu zdravia svojich obyvateľov.

NOVINKY VÝROBCOV

Svet elektromobility (a všetci, ktorí sa zaujímajú o vysoko kvalitné automobily) netrepezivo očakával predstavenie novej Tesly Model 3 – prvého sedanu Tesly určeného pre širokú verejnosť v ponuke za 35 000 dolárov. Prvé vozidlá boli nedávno prevzaté a hodnotenia vzbudzujú senzáciu. Zdá sa, že Tesla naozaj plní svoje sľuby.

5. júla Volvo oznámilo, že do roku 2019 prestane vyrábať vozidlá len na spaľovací pohon, teda že všetky ďalšie vozidlá budú buď hybridné, elektrické alebo na iný ako dieselový alebo benzínový pohon. CEO Volva vo svojom vyhlásení uviedol, že „tento oznam je znamením konca vozidiel na spaľovací pohon“.

Následne sa pridala aj CEO spoločnosti Shell, jednej z najväčších ropných spoločností na svete, ktorý vyhlásil, že jeho nové auto bude hybrid. Ak niekto v takomto postavení investuje do niečoho iného ako do ropy, je jasné, že doba sa naozaj mení.

V tom istom čase aktualizoval Bloomberg New Energy Finance svoju predpoveď pre trh elektrických vozidiel, v ktorej tvrdí:

„Elektrická revolúcia zasiahne automobilový trh ešte viac ako sme predpovedali pred rokom. Elektrické vozidlá sú na najlepšej ceste zvýšiť svoj podiel na predaji nových automobilov na 54 % do roku 2040. Klesajúce ceny batérií znamenajú, že elektrické vozidlá budú mať nižšie náklady a budú lacnejšie ako vozidlá na spaľovací motor vo väčšine krajín do roku 2025-29.“

Posledné a skutočne prevratné správy priniesol Der Spiegel, ktorý odhalil desaťročia nekalej spolupráce vo forme kartelu najväčších výrobcov automobilov za účelom obmedzenia efektivity vybavenia na testovanie dieselových vozidiel. To, že najväčší výrobcovia automobilov v Nemecku desaťročia marili testovanie dieselových vozidiel, aby mohli ďalej vyrábať zdraviu škodlivé, znečisťujúce vozidlá, obrátilo politikov proti výrobcov automobilov a v prospech snáh o obmedzenia pre dieselové vozidlá a ich početných škodlivých následkov.

voltia

MED-ART

Z pravidelného summitu výrobcov a predstaviteľov vlády sa stalo niečo ako krízový summit Dieselgate 2.0. Nedávny prieskum verejnej mienky v Nemecku odhalil vysokú mieru nedôvery voči výrobcov automobilov, čo je pre krajinu, kde automobilový priemysel vytvára 1/5 pracovných miest, dosť kritické a očakávajú sa drastické politické opatrenia.

Toto všetko sa udialo len v júli 2017. Je jasné, že v blízkej budúcnosti predaj elektrických vozidiel presiahne predaj vozidiel na spaľovací pohon. Naše deti už možno vôbec nebudú jazdiť na autách na spaľovací pohon. Naše vnúčatá sa o takýchto vozidlách možno budú už len učiť a budú sa pýtať, prečo sme vôbec niekedy využívali takéto škodlivé látky. Ak chceme našu planétu ďalej odovzdať našim vnúčatám, musíme so zmenou začať čo najskôr.

My vo Voltii sa na tejto zmene podieľame už teraz. Tým, že pomáhame spoločnostiam prechádzať na elektrické dodávky a tým znižujeme emisie tvorené v doručovacích službách v Európe, sa snažíme meniť náš svet na lepšie, zdravšie a zelenšie miesto pre život pre nás a pre ďalšie generácie.

tri scenáre ako by mohla vyzeráť doprava v roku 2050

Problémy s kvalitou ovzdušia sa začínajú dotýkať väčšiny svetových miest. Už to dávno nie je len o Číne. Ved' poslednú zimu mala problém so smogom napríklad aj táká Žilina. O dopravných zápchach a problémoch s parkovaním sa hádam ani netreba viac rozpisovať. A keďže počet automobilov na cestách neustále rastie, je potrebné sa neustále pýtať, čo ďalej? Americký Inštitút pre dopravu a rozvojovú politiku vypracoval analýzu, ktorá nám poskytuje pohľad na to, ako by mohla vyzeráť doprava v roku 2050.

Scenár č.1: Keď nedôjde k žiadnej zmene

V prípade používania dopravných prostriedkov na spaľovací pohon a stále sa zvyšujúceho počtu obyvateľov našej planéty, by sme mali na cestách o 33 rokov okolo 2,1 miliardy vozidiel. To by znamenalo vyprodukovanie 4 600 megaton CO₂, ako aj ďalších emisií. Dôsledkom toho by došlo k nepredstaviteľným škodám na životnom prostredí, čo by sa veľmi nepriaznivo odzrkadlilo aj na zdraví celej populácie.

Scenár č.2: Ak dôjde k elektrifikácii a robotizácii dopravy

Súčasný tempo rozvoja elektromobility naznačuje, že elektromobily by mohli mať v rámci dopravy významné zastúpenie už okolo roku 2030. O 10 rokov neskôr by mala väčšina vozidiel využívať systémy plne autonómneho riadenia. Vďaka tomu sa vyprodukuje výrazne menej emisií, avšak počet vozidiel bude aj naďalej nezadržateľne stúpať. Dopravná sieť tak na tom bude oveľa horšie ako teraz a v kolónach strávime podstatne viac času.

MED-ART na ceste dosahovania vyšších cieľov

- 4 vlastné úžitkové vozidlá na 100% elektrický pohon
- 2 elektrovozidlá v prenájme v rámci spolupráce s firmou VOLTIA
- zásobovanie centier miest v sídle závodov bez znečisťovania ovzdušia emisiami
- zvyšovaním hodnoty dojazdu zaradovanie elektrovozidiel aj do vzdialenejších vývozných miest
- v testovaní osobné vozidlá značiek Nissan Leaf, Hyundai Onix, Renault Zoe s dojazdom 400 km

Scenár 3: K elektrifikácii a robotizácii dopravy sa pridá aj car sharing

V prípade tohto scenára sa predpokladá zdieľanie (sharing) autonómnych elektrických vozidiel, ktoré sa v doprave významnou mierou etabluje okolo roku 2030. Vďaka tomu klesne celkový počet vozidiel zo súčasných 764 miliónov na 535 miliónov. Množstvo obyvateľstva bude uprednostňovať hromadnú dopravu. Veľkej obľube sa bude tešiť aj cyklistická doprava, a to vďaka rozsiahlej sieti cyklistických chodníkov. Počíta sa s tým, že cena dopravy by mohla klesnúť až o 40 %. Hlavným benefitom, okrem zníženej počtu dopravných zápch, bude až 80% zníženie emisií v ovzduší v porovnaní so scenárom č. 1.

zdroj: eautoportal.sk

10.8.2017 – 7.1.2018
Incheba Expo Bratislava
BODY THE EXHIBITION

výstava odhalujúca tajomstvá ľudského tela

Táto edukatívna expozícia ponúka viac ako 20 celotelových a k tomu stovky exponátov, ktoré pochádzajú zo skutočných ľudských tiel. Jej rozloha presiahne viac ako 2000 m² a bude rozložená v 12 galériách. Pripravená je aj interaktívna časť, v ktorej si vyskúšate resuscitáciu či odhalenie zákernej choroby.

23. 9. 2017
Výstavisko Agrokomplex Nitra
MED-EXPO a IV. Zoborské
lekárnické dni

slovenský farmaceutický veľtrh
s medzinárodnou účasťou

Farmaceutický veľtrh je určený pre odbornú verejnosť s účasťou viac ako 50 slovenských a zahraničných vystavovateľov. Práve veľtrh je ten správny priestor na odbornú diskusiu. Program Zoborských lekárnických dní ponúka pre zdravotníckych pracovníkov odborné prednášky na tie najaktuálnejšie témy. Aj tento rok organizátori očakávajú bohatú účasť farmaceutov a medicínsko-technických pracovníkov z celého Slovenska.

5. – 7. 10. 2017
Incheba Expo Bratislava
SLOVMEDICA
a NON-HANDICAP

pretože zdravie je to najcennejšie, čo máme

Výstavy Slovmedica a Non-Handicap sú najvýznamnejším a jediným komplexným výstavným podujatím v oblasti zdravotníctva na Slovensku, ktoré prináša ucelený prehľad nových zdravotníckych technológií, prístrojov a pomôcok so zámerom poskytovať zdravotnú starostlivosť. S cieľom kontinuálne získavať nové vedomosti o novinkách v odbore sa na výstavách stretávajú odborníci, ktorí pracujú v rôznych odvetviach zdravotníctva. V Inchebe majú príležitosť na výmenu poznatkov, aktívnu účasť na sprievodných programoch a spoznávanie noviniek prichádzajúcich na trh.

28. – 29. 10.2017
Výstavisko Agrokomplex Nitra
NOVÁ VETERINÁRIA

najväčšie stretnutie veterinárskej obce
na Slovensku

Odborný program bude prebiehať v sekciách zameraných na problematiku praxe spoločenských zvierat, avšak nielen z odborného hľadiska, ale aj ekonomicko-právneho. Nebude chýbať vzdelávanie v sekcii veterinárne sestry a workshopy počas celého víkendu. Odborná sekcia SPDD pripraví na piatok svoj predkongresový program zameraný na problematiku posudzovania DBK a DLK. Výstavná časť bude väčšia ako v minulých rokoch. Sobotný večer je čas vyhradený na dobrú zábavu v kruhu priateľov.

Kvalita bez doplatku

BD inzulínové ihly™ - sú bez doplatku pacienta.

Katalógové číslo	ŠUKL kód	Rozmery	Počet ks v balení	Kompatibilita
320212	D38381	5 mm 31G	100	BD inzulínové ihly™ sú určené pre všetky typy inzulínových pier.
320214	D29277	8 mm 30G	100	
320216	D29276	12,7mm 29G	100	

Tenkostenná technológia

Od uvedenia BD inzulínových ihiel na trh v roku 2003 je vďaka tenkostennej technológii aplikácia inzulínu jednoduchšia, rýchlejšia a pohodlnejšia. Na všetkých našich baleniach inzulínových ihiel nájdete piktogram, ktorý pripomína, aké kvalitné naše inzulínové ihly naozaj sú.

Kompatibilita

BD inzulínové ihly™ majú jednoduché použitie, sú pohodlné a 100% kompatibilné so všetkými rozšírenými inzulínovými perami na liečbu diabetes mellitus.

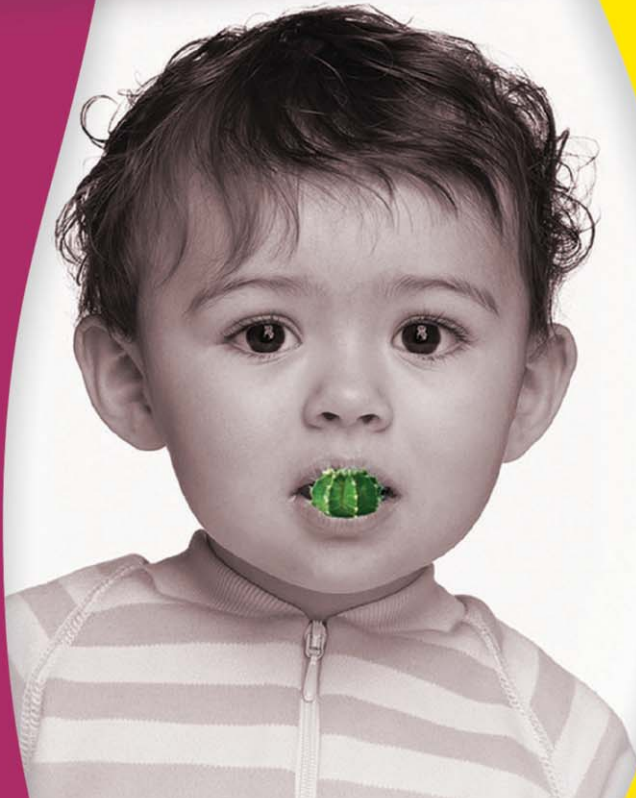
Lubrikácia ihly

Každá BD inzulínová ihla je lubrikovaná pomocou jedinečnej receptúry a technológie BD. Vďaka tomu sa znižuje sila potrebná na prienik ihlou cez pokožku a výsledkom je výrazné zvýšenie pohodlia po aplikácii inzulínu.

Spoločnosť BD je najväčší výrobca inzulínových ihiel a injekčných striekačiek na liečbu diabetu.

Mundisal® Gél

Dostanete v každej lekárni bez lekárskeho predpisu

Trápia vás

- zápal, poranenia, vrede v ústach alebo nose
- opary (herpesy)

Nosíte zubnú protézu, ktorá tlačí?

Mundisal má bolesť tmiaci a protizápalový účinok

Je spoľahlivý pri:

- poraneniach a zápaloch
- oparoch
- bolestiach spôsobených prerezávaním zúbkov
- poraneniach sliznice spôsobených zubnou protézou

Môžu ho používať dospelí, dojčiacie matky* aj deti od dojčenského veku.

Analgetický účinok nastupuje 2-3 minúty po nanesení na postihnuté miesto.¹

* Odporúčané dávkovanie nesmie byť prekročené.

NATRITE TO BOLESTI!

Skrátená informácia o lieku

Názov: MUNDISAL. **Lieková forma:** gél. 1 g gélu obsahuje 87,1 mg choliniumsalicylátu. **Pomocná látka:** alkohol. **Terapeutické indikácie:** Liek sa používa pri bolestiach a zápaloch, pri podráždení, poraneniach alebo vredoch v oblasti úst, nosa a hltana, napríklad aftózna stomatitída alebo herpes simplex. Môže sa použiť aj pri ťažkostiach spôsobených prerezávaním zubov u dojčiat a malých detí alebo pri otláčeniach a povrcho- vých poraneniach ústnej sliznice spôsobených zubnou protézou alebo používaním čelustno-ortopedických aparátov. Mundisal môžu používať dospelí, mladiství i deti. **Dávkovanie a spôsob podávania:** Gél sa nanáša 3-4 krát denne pred jedlom a pred spaním, alebo ak sú bolesti veľmi silné, postihnuté miesto sa potiera každé 2-3 hodiny. Deti a dospievajúci: Mundisal môžu používať dospievajúci i deti. Na bolestivé miesto sa nanesie čistými prstami malé množstvo gélu (0,5 - 1 cm) a ľahko sa vmasiruje tak dlho, kým sa vytvorí uzatvorená filmová vrstva nad postihnutým miestom. **Kontraindikácie:** Liek Mundisal sa nesmie používať pri precitlivenosti na salicyláty alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok, ktoré sú v lieku obsiahnuté. **Osobitné upozornenia a opatrenia pri používaní:** Mundisal obsahuje 38,2 objemových % alkoholu. Obzvlášť u detí je treba použiť minimálne množstvo gélu, ktoré postačí na nevyhnutné pokrytie postihnutého miesta. Liek sa nesmie používať po uplynutí doby použiteľnosti vyznačenej na obale. Mundisal, ako všetky iné lieky, sa má uchovávať mimo dosahu a dohľadu detí. **Liekové a iné interakcie:** Mundisal môže zosilňovať účinok súčasne užívaných antikoagulantov tzv. Kumarinových derivátov. Pri kontrolách zrážanlivosti krvi (Quick-test) je treba na túto možnú interakciu myslieť. **Fertilita, gravidita a laktácia:** Salicyláty prechádzajú placentou a v minimálnom množstve sa dostávajú do mater-

ského mlieka. Vzhľadom na veľmi malé množstvo gélu, ktoré sa nanáša na postihnuté miesta, nie je potrebné dodržiavať zvláštne opatrenia počas tehotenstva aj dojčenia. **Ovplyvnenie schopnosti viesť vozidlá a obsluhovať stroje:** Netýka sa. Mundisal nemá žiadny vplyv na schopnosť viesť vozidlá a obsluhovať stroje. **Nežiaduce účinky:** Po aplikácii lieku Mundisal na akútne zápal sliznice sa na krátku dobu môže objaviť pálenie, ktoré po veľmi krátkom čase ustúpi. **Farmakoterapeutická skupina:** stomatologikum, iné liečivá na lokálnu liečbu ústnej dutiny. **ATC kód:** A01AD. Choliniumsalicylát sa po lokálnej aplikácii rýchlo resorbuje, čím sa dosiahne vo veľmi krátkom čase dobrý analgetický a antiflogistický účinok. Analgetický účinok nastupuje do 2 - 3 minút a trvá 2 - 3 hodiny. In vitro sa dokázala baktericidná aktivita lieku Mundisal voči širokej škále mikroorganizmov. Choliniumsalicylát pôsobí predovšetkým baktericidne a fungicidne na mikroorganizmy ústnej mikroflóry. Liek neobsahuje cukor, na sliznici sa dobre znáša. **Čas použiteľnosti:** 3 roky. Po prvom otvorení: 6 mesiacov. **Špeciálne upozornenia na uchovávanie:** Pri teplote neprevyšujúcej 25 °C. **Veľkosť balenia:** 8 g. **Držiteľ rozhodnutia o registrácii:** Mundipharma Ges.m.b.H., 1070 Viedeň, Rakúsko. **Registračné číslo:** 95/0663/95-S. **Dátum revízie textu:** Marec 2011.

Plné znenie SPC je na vyžiadanie u splnomocneného lokálneho zástupcu Mundipharma Ges.m.b.H.-o.z., Svätoplukova 28, 821 08 Bratislava, tel: 02/6381 1611, e-mail: mundipharma@mundipharma.sk

Literatúra:

1. Súhrn charakteristických vlastností lieku Mundisal, 3/2015